

A CCBE GYAKORLATI ÚTMUTATÓJA UNIÓS VÉDŐÜGYVÉDEK SZÁMÁRA

2020

JOGI NYILATKOZAT

A CCBE nem vállal semmilyen garanciát vagy felelősséget a jelen útmutatóban szereplő információkért, valamint az itt szereplő információkra való hagyatkozás vagy azok bármilyen módon történő felhasználása eredményeként tett intézkedésekért. A CCBE semmilyen esetben sem vállal felelősséget az itt szereplő információkra történő hagyatkozás vagy azok felhasználása okán felmerülő károkért.

A jelen útmutató szerzői jogi védelem alatt áll, de ingyenesen letölthető saját használatra. A CCBE-re hivatkozva szabadon idézhető.

BEVEZETŐ

A jelen Útmutató áttekintést kíván adni az uniós jogszabályokról, ítélkezési gyakorlatról és eszközökről, azzal a céllal, hogy segítse a védőügyvédeket a vonatkozó jogszabályokra, ítélkezési gyakorlatra és egyéb, vonatkozó anyagokra történő hivatkozással.

Az Útmutató az alábbiakkal kapcsolatban tartalmaz információkat:

I.	Eljárási biztosítékok: A büntetőeljárás során a gyanúsítottak és vádlottak részére nyújtandó eljárásbi biztosítékok	4
II.	Európai elfogatóparancs: Az Európai Unió Bírósága által adott információ az uniós elfogatóparancsról és uniós ítélkezési gyakorlatról	12
III.	Tárgyalást megelőző illetve azt követő uniós intézkedések	13
IV.	Fogvatartás – Büntetőjogi őrizetben tartottak adatbázisa	14
V.	Bizonyítékokkal kapcsolatos kérdések	15
VI.	Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) ítélkezési gyakorlata a védelem területén, Információ és linkek az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatát összegző „Adatlapok”-hoz számos témában	17
VII.	A büntetőeljárás során kimondottan a vádlottak jogaira fókuszáló CCBE Adatlapok, illetve büntetőeljárás az uniós tagállamokban	19
VIII.	Alapjogi Charta	20
IX.	Európai Ügyészség (EPPO)	24
X.	CCBE útmutatások az Európai Unió Bírósága előtt történő megjelenésről az előzetes döntéshozatali ügyekben és a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága előtt történő megjelenésről	26
XI.	Összegzés	27
XII.	Melléklet – Adatlap minta (amelyre a VI. fejezet hivatkozik)	28

I. Eljárási biztosítékok: A büntetőeljárás során a gyanúsítottak és vádlottak részére nyújtandó eljárási biztosítékok

A védőügyvédeknek tisztában kell lenniük azzal, hogy 2010 és 2016 között az Európai Unió (EU) 6 Irányelvet fogadott el a gyanúsítottak vagy vádlottak eljárási jogainak megerősítése érdekében a büntetőeljárás során.¹ Ezek az Irányelvek közvetlenül alkalmazandók az EU tagállamaiban.²

Alapvetően ezek az Irányelvek keretet biztosítanak bizonyos büntetőeljárási normák harmonizálására az Európai Unióban annak érdekében, hogy biztosítsák a büntetőeljárások tisztességességét és a polgárok jogainak egyenértékű védelmét az EU egész területén. Ezek a közös minimumkövetelmények szükségesek ahhoz, hogy az egyik uniós tagállam által hozott bírósági határozatokat más EU-s tagállamok is elismerjék, mivel az európai igazságszolgáltatási térség a kölcsönös elismerésen és a kölcsönös bizalmon alapul.

A mai napig az alábbi Irányelveket fogadták el:

1. Az Európai Parlament és a Tanács 2010/64/EU Irányelve a büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról;
2. Az Európai Parlament és a Tanács 2012/13/EU Irányelve a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról;
3. Az Európai Parlament és a Tanács 2013/48/EU Irányelve a büntetőeljárás során ügyvédi segítség igénybevételéhez való jogról, valamint szabadságelvonáskor a kommunikációhoz való jogról;
4. Az Európai Parlament és a Tanács 2016/343/EU Irányelve a büntetőeljárás során az ártatlanság vélelme egyes vonatkozásainak és a tárgyaláson való jelenlét jogának megerősítéséről;
5. Az Európai Parlament és a Tanács 2016/800/EU Irányelve a büntetőeljárás során gyanúsított vagy vádlott gyermekek részére nyújtandó eljárási biztosítékokról;
6. Az Európai Parlament és a Tanács 2016/1919/EU Irányelve a büntetőeljárás során a gyanúsítottak és a vádlottak költségmentességéről.

¹ Az irányelv olyan jogalkotási eszköz, amely „az elérendő célokat illetően kötelező”, azonban a „forma és az eszközök megválasztását” a tagállamok nemzeti hatóságaira hagyja: EUMSZ 288. cikk.

² Dánia elutasította az Irányelveket, illetve Írország és az Egyesült Királyság is elutasított több Irányelvet.

1. A tolmácsoláshoz és fordításhoz való jog (2010/64/EU Irányelv a büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról)

1.1. MI AZ IRÁNYELV CÉLJA?

Az egész EU-ra kiterjedő minimumszabályokat határoz meg a büntetőeljárás és az európai elfogatóparancs végrehajtása során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról.

1.2. AZ ÖSSZES UNIÓS TAGÁLLAMRA VONATKOZIK?

Igen – Dániát kivéve.

1.3. FŐBB PONTOK

• Tolmácsoláshoz való jog

Költségmentesen tolmácsolást kell biztosítani a büntetőeljárás nyelvét nem beszélő vagy nem értő gyanúsítottak vagy vádlottak részére többek között az alábbiak során:

- ▷ rendőrségi kihallgatás;
- ▷ ügyfél és ügyvéd közötti lényeges találkozások;
- ▷ valamennyi bírósági tárgyalás és bármely szükséges közbenső meghallgatás.

A tolmácsolás videokonferencia, telefon vagy internet útján is biztosítható, kivéve, ha szükség van a tolmács fizikai jelenlétére a tisztességes eljárás biztosításához.

• A lényeges iratok fordításához való jog

A büntetőeljárás nyelvét nem értő gyanúsítottak vagy vádlottak részére biztosítani kell a védelmük szempontjából lényeges iratok írásbeli fordítását. Ezen iratok körébe tartozik:

- ▷ a szabadságelvonásról szóló bármely határozat;
- ▷ bármely vád vagy vádirat;
- ▷ bármely ítélet.

Az illetékes hatóságok eseti alapon határoznak bármely egyéb irat lefordításáról. A gyanúsítottak vagy a vádlottak vagy jogi képviselőjük kérhetik egyéb lényeges dokumentumok fordítását is.

Az európai elfogatóparancs végrehajtásához kapcsolódó eljárás esetében az érintettek számára szükség esetén biztosítani kell a tolmácsolást és a parancs írásbeli fordítását.

• A tolmácsolás és a fordítás minősége

A fordításnak és tolmácsolásnak elégséges minőségűnek kell lennie ahhoz, hogy az érintett személyek megértsék az ellenük indított ügyet és képesek legyenek gyakorolni védelemhez való jogukat. Ebből a célból az uniós országoknak létre kell hozniuk a megfelelő képesítéssel rendelkező független fordítók és tolmácsok nyilvántartását, és elérhetővé kell azt tenniük a jogi képviselők és a releváns hatóságok részére.

1.4. MIKORTÓL HATÁLYOS EZ AZ IRÁNYELV?

2010. november 15-től. Az Irányelvet az uniós országoknak 2013. október 27-ig kellett átültetni nemzeti jogukba.

1.5. KIEGÉSZÍTŐ ANYAGOK

- ▷ A teljes szöveg az Európai Unió hivatalos nyelvein [itt](#) érhető el.
- ▷ A Fair Trials által készített hasznos eszközkészlet [itt](#) érhető el.
- ▷ A Fair Trials tanulmányát, amely tartalmazza az Európai Bíróság vonatkozó ítélkezési gyakorlatát az Irányelv cikkei szerint – lásd [itt](#).
- ▷ A Bizottság [értékelése](#) (az EU valamennyi hivatalos nyelvén) a fordításhoz és tolmácsoláshoz való jogról szóló irányelv végrehajtásáról (az értékelés dátuma: 2018. december 18.)

2. A tájékoztatáshoz való jog (2012/13/EU Irányelv a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról)

2.1. MI AZ IRÁNYELV CÉLJA?

Az irányelv az érintett személy jogi helyzetétől, állampolgárságától és nemzetiségétől független minimumstandardokat állapít meg minden uniós ország számára. Az irányelv célja, hogy elősegítse a bírói tévedések megelőzését és a fellebbezések számának csökkenését.

2.2. AZ ÖSSZES UNIÓS TAGÁLLAMRA VONATKOZIK?

Igen – Dániát kivéve.

2.3. FŐBB PONTOK

A gyanúsítottakat és a vádlottakat - akár szóban, akár írásban - haladéktalanul tájékoztatni kell eljárási jogaikról. Ezek közé tartoznak a következők:

- ▷ ügyvéd igénybevétele,
- ▷ térítésmentes jogi tanácsadásra való bármely jogosultság,
- ▷ a vádra vonatkozó tájékoztatáshoz való jog,
- ▷ a tolmácsoláshoz és a fordításhoz való jog,
- ▷ a hallgatáshoz való jog.

Az őrizetbe vett személyeknek továbbá haladéktalanul kézhez kell kapniuk a bűnüldöző szervektől (azaz az uniós országtól függően a rendőrségtől vagy igazságügyi minisztériumtól) a jogokról szóló írásbeli tájékoztatást, amely egyszerű nyelven íródott, és információt tartalmaz a további jogaikról, beleértve az alábbiakat:

- ▷ az ügy anyagaiba való betekintés joga,
- ▷ a konzuli hatóságok és egy személy értesítéséhez való jog,
- ▷ sürgősségi orvosi ellátáshoz való jog,
- ▷ tudni, hogy legfeljebb hány óráig vagy napig lehetnek megfosztva szabadságuktól, mielőtt igazságügyi hatóság elé állítják,
- ▷ a fogva tartás felülvizsgálata kezdeményezésének lehetősége.

Az [európai elfogatóparancs](#) alapján őrizetbe vett személyek részére a bűnüldöző szervek a jogokról szóló külön írásbeli tájékoztatást kötelesek kiállítani, amely tartalmazza az adott helyzetre vonatkozó eltérő jogokat.

Ezen kívül a gyanúsítottat vagy vádlottat haladéktalanul tájékoztatni kell arról a bűncselekményről, amelynek az elkövetésével gyanúsítják, majd (a későbbi szakaszban) részletesen tájékoztatni kell őt a váddal kapcsolatban.

Az őrizetbe vett vagy fogva tartott személyeket tájékoztatni kell az őrizetbe vételük vagy fogva tartásuk okairól. Biztosítani kell számukra az ügygel kapcsolatos anyagokhoz való hozzáférést, amelyek nélkülözhetetlenek az őrizetbe vétel vagy fogva tartás törvényességének a nemzeti joggal összhangban történő hatékony megtámadásához.

2.4. MIKORTÓL HATÁLYOS EZEN IRÁNYELV?

Az irányelv 2012. június 21-én lépett hatályba, és az uniós országoknak 2014. június 2-ig kellett azt átültetniük nemzeti jogukba.

2.5. KIEGÉSZÍTŐ ANYAGOK

- ▷ A teljes szöveg az Európai Unió hivatalos nyelvein [itt](#) érhető el.
- ▷ A Fair Trials készített egy eszközkészletet, amely az Irányelv nemzeti jogba történő átültetését vizsgálja számos joghatóság területén, valamint olyan készségeket biztosít, amelyek lehetővé teszik az Irányelvnek a mindennapi büntetőjogi gyakorlatban történő használatát. A képzési útmutató eléréséhez kattintson [ide](#).
- ▷ A Fair Trials tanulmányát, amely tartalmazza az Európai Bíróság vonatkozó ítélezési gyakorlatát az Irányelv cikkei szerint – lásd [itt](#).
- ▷ A Bizottság [értékelése](#) (az EU valamennyi hivatalos nyelvéen) a fordításhoz és tolmácsoláshoz való jogról szóló irányelv végrehajtásáról (az értékelés dátuma: 2018. december 18.)

3. Ügyvéd igénybevétele (2013/48/EU Irányelv a büntetőeljárás során ügyvédi segítség igénybevételéhez való jogról, valamint szabadságelvonás ideje alatt harmadik felekkel és a konzuli hatóságokkal való kommunikációhoz való jogról)

3.1. MI AZ IRÁNYELV CÉLJA?

Az Irányelv biztosítja, hogy a büntetőeljárás alatt álló gyanúsítottak és vádlottak, valamint az [európai elfogatóparanccsal](#) kapcsolatos eljárások alatt álló keresett személyek (a továbbiakban: „polgárok”) ügyvédi segítséget vehessenek igénybe és gyakorolhassák a kommunikációhoz való jogukat a szabadságelvonás ideje alatt.

3.2. AZ ÖSSZES UNIÓS TAGÁLLAMRA VONATKOZIK?

Igen – az Egyesült Királyságot, Írországot és Dániát kivéve.

3.3. FŐBB PONTOK

- **Ügyvédi segítség igénybevételéhez való jog**

A polgárok számára biztosítani kell, hogy indokolatlan késedelem nélkül gyakorolhassák az ügyvédi segítség igénybevételéhez való jogukat:

- ▷ valamely bűnüldöző (pl. a rendőrség) vagy igazságügyi hatóság általi kihallgatásuk megkezdését megelőzően;
- ▷ bármely nyomozási vagy más bizonyításvételi cselekmény lefolytatásakor (pl. szembesítés);
- ▷ a szabadságelvonás megkezdésétől;
- ▷ a bíróság előtti megjelenés előtt kellő időben.

A jogszabályban - pontosabban meghatározva - a következők szerepelnek:

- ▷ az ügyvéddel való négy szemközti találkozáshoz és kommunikációhoz való jog;
- ▷ ahhoz való jog, hogy az ügyvéd a kihallgatáson hatékonyan részt vegyen, valamint a nyomozási vagy más bizonyítás-felvételi cselekmény lefolytatása során jelen legyen;
- ▷ a kommunikáció valamennyi formájának (találkozók, levelezés, telefonbeszélgetések stb.) titkossága.

Az Irányelv az európai elfogatóparanccshoz kapcsolódó eljárások hatálya alá tartozó személyek tekintetében megállapítja, hogy jogukban áll ügyvédi segítséget igénybe venni a végrehajtó uniós országban, valamint ügyvédet megbízni a kibocsátó országban.

- **Jogok szabadságelvonás esetén**

A szabadságelvonás alatt álló polgároknak a következő jogokat kell biztosítani indokolatlan késedelem nélkül:

- ▷ legalább egy általa megnevezett személy értesítése a szabadságelvonásról. Amennyiben a letartóztatott személy gyermek, a szülői felügyeletet gyakorló személyt amint lehet, értesíteni kell;
- ▷ legalább egy általa megnevezett személlyel való kommunikáció.

Amennyiben valamely polgár szabadságát a sajátjától eltérő uniós országban vonták el, jogában áll értesíteni az érintett konzuli hatóságokat, hogy azok látogatást tegyenek nála, kommunikáljanak vele, valamint jogi képviseléről gondoskodjanak számára.

- **Kivételek**

Az irányelv lehetővé teszi, hogy az uniós országok kivételes körülmények fennállása esetén és szigorúan meghatározott feltételek mellett (például ha erre valamely személy életét, szabadságát vagy testi épségét fenyegető súlyosan hátrányos következmény elhárítása érdekében van sürgős szükség) ideiglenesen eltérhessenek bizonyos jogoktól.

3.4. MIKORTÓL HATÁLYOS EZ AZ IRÁNYELV?

Az irányelv 2013. november 26. óta hatályos, és az uniós országokban 2016. november 27-ig kellett törvénybe foglalni.

3.5. KIEGÉSZÍTŐ ANYAGOK:

- ▷ A teljes szöveg az Európai Unió hivatalos nyelvein [itt](#) érhető el.
- ▷ A Fair Trials készített egy eszközkészletet, amely megvitatja az Irányelvet. Ez magába foglalja az Irányelv alkalmazásának általános megközelítésével kapcsolatos információkat és néhány különösen érdekes kérdést érint, ideértve az ügyvédi jelenléte a rendőrségi kihallgatások során, az ügyvédi segítség igénybevételéhez való jogról való lemondást, és a hatóságok számára az e jogtól való eltérés lehetőségét. Az eszközkészlet [itt](#) érhető el.
- ▷ A Fair Trials tanulmányát, amely tartalmazza az Európai Bíróság vonatkozó ítélkezési gyakorlatát az Irányelv cikkei szerint – lásd [itt](#).
- ▷ A Bizottság [értékelése](#) (az EU valamennyi hivatalos nyelvén) a fordításhoz és tolmácsoláshoz való jogról szóló irányelv végrehajtásáról (az értékelés dátuma: 2018. december 18.)

4. Ártatlanság véelme: Az ártatlanság véelme és a tárgyaláson való jelenlét joga (2016/343/EU Irányelv a büntetőeljárás során az ártatlanság véelme egyes vonatkozásainak és a tárgyaláson való jelenlét jogának megerősítéséről)

4.1. MI AZ IRÁNYELV CÉLJA?

Az irányelv célja, hogy szavatolja az ártatlanság véelmét a rendőrség vagy igazságszolgáltatási hatóságok által vádolt vagy gyanúsított személyek vonatkozásában; és a vádlottak jogát arra, hogy jelen legyenek a büntetőtárgyalásukon.

4.2. AZ ÖSSZES UNIÓS TAGÁLLAMRA VONATKOZIK?

Igen – az Egyesült Királyságot, Írországot és Dániát kivéve.

4.3. FŐBB PONTOK

• Hatály

Az irányelv bármely olyan egyénre (természetes személyre) vonatkozik, akit büntetőeljárásban gyanúsítanak vagy vádolnak. Hatálya a büntetőeljárás minden szakaszára kiterjed, attól a pillanattól kezdve, hogy egy személyt meggyanúsítanak vagy megvádolnak egy bűncselekmény elkövetésével, egészen a jogerős ítéletig.

• Jogok

Az irányelv meghatározza a vádlottak vagy gyanúsítottak alapvető jogait a büntetőeljárásokban:

- ▷ **az ártatlanság véelme**
 - az uniós országoknak lépéseket kell tenniük annak biztosítására, hogy a hatósági nyilatkozatokban és a bírósági határozatokban (a bűnösség kérdésében hozott határozatok kivételével) ne hivatkozzanak egy személyre bűnösként;
 - az uniós országoknak lépéseket kell tenniük annak biztosítására is, hogy a gyanúsítottakat vagy a vádlottakat ne állítsák be bűnösként a bíróságon vagy a nyilvánosság előtt fizikai kényszerítő intézkedések alkalmazása révén;
- ▷ **bizonyítási teher** a vádhatóságon;
- ▷ **in dubio pro reo** elv;
- ▷ **hallgatáshoz való jog**, valamint az önvádra kötelezés tilalma;

- ▷ **jelenlét joga** a tárgyaláson - gyanúsított vagy vádlott tárgyalása csak akkor történhet az adott személy távollétében, ha az alábbi feltételek valamelyike teljesül:
 - az adott személyt kellő időben tájékoztatták a tárgyalásról és a meg nem jelenés következményeiről;
 - az adott személyt egy általa meghatalmazott vagy az állam által kirendelt védő képviseli.

- **Jogorvoslati eszközök**

Az uniós országok kötelesek biztosítani, hogy hatékony jogorvoslati lehetőségek álljanak rendelkezésre e jogok megsértése esetére. Amennyiben a hallgatáshoz való jog vagy az önvádra kötelezés tilalma sérült, az uniós országoknak gondoskodniuk kell róla, hogy a védelemhez való jogot és az eljárás tisztességességét figyelembe vegyék az érintett nyilatkozatok értékelése során. Ha egy gyanúsított vagy vádlott nem volt jelen a saját tárgyalásán és a fenti feltételek nem teljesültek, az érintett személynek joga van új tárgyaláshoz vagy más olyan jogorvoslatához, amely lehetővé teszi az ügy érdemi részének új elbírálását (ideértve új bizonyíték megvizsgálását).

4.4. MIKORTÓL HATÁLYOS EZEN IRÁNYELV?

Az irányelv 2016. március 31-én lépett hatályba. Az uniós országoknak 2018. április 1-ig kell átültetniük nemzeti jogukba.

4.5. KIEGÉSZÍTŐ ANYAGOK:

- ▷ A teljes szöveg az Európai Unió hivatalos nyelvein [itt](#) érhető el.
- ▷ A Fair Trials készített egy "Eszközkészletet" az Irányelvre vonatkozóan, amely [itt](#) érhető el.
- ▷ A Fair Trials tanulmányát, amely tartalmazza az Európai Bíróság vonatkozó ítélkezési gyakorlatát az Irányelv cikkei szerint – lásd [itt](#).

5. Speciális biztosítékok gyermekek részére (2016/800/EU Irányelv a büntetőeljárás során gyanúsított vagy vádlott gyermekek részére nyújtandó eljárási biztosítékokról)

5.1. MI AZ IRÁNYELV CÉLJA?

Az irányelv gyanúsított vagy vádlott [gyermekek részére nyújtandó eljárási biztosítékokat](#) határoz meg. E biztosítékok a gyanúsított vagy vádlott felnőttek esetében alkalmazandó biztosítékokat egészítik ki. Ötödik része ez annak az intézkedéssorozatnak, amely eljárásjogi minimumszabályokat határoz meg az Európai Unió (EU) egész területén a [2009. évi ütemtervvel](#) összhangban.

5.2. AZ ÖSSZES UNIÓS TAGÁLLAMRA VONATKOZIK?

Igen – az Egyesült Királyságot, Írországot és Dániát kivéve.

5.3. FŐBB PONTOK

A fő elemei az irányelvnek a következők: a gyermekeknek joguk van ügyvédi segítség igénybevételéhez és joguk van ügyvédi támogatáshoz. Az ügyvédi segítség kötelező, amikor azzal a céllal állítják a gyermeket bíróság elé, hogy előzetes letartóztatásáról döntsenek, valamint a fogva tartás ideje alatt. Az a gyermek, aki nem kapott ügyvédi segítséget a bírósági tárgyalás során, nem ítéltető börtönbüntetésre.

Az uniós országoknak arról is gondoskodniuk kell, hogy a szabadságtól való megfosztás – különösen a fogva tartás – kizárólag legvégső esetben és a legrövidebb ideig legyen kiszabható a gyermekek esetében. A fogvatartott gyermekeket a felnőttektől külön kell tartani, kivéve, ha ennek ellenkezője a gyermek legjobb érdekét szolgálja.

Az irányelv egyéb biztosítékokat is tartalmaz, többek között a következőkhöz való jogokat:

- haladéktalanul tájékoztassák őket jogaikról és az eljárások lefolytatásának általános szempontjairól;
- tájékoztassák a szülőt vagy más felelős személyt;
- ez a személy jelen lehessen a bírósági tárgyalások során és az eljárás egyéb szakaszainál;

- megfelelően képezett személy általi végzett egyéni értékelés;
- orvosi vizsgálat, amennyiben a gyermeket megfosztják szabadságától;
- a magánélet védelme a büntetőeljárás során;
- a gyermek személyesen jelen lehessen a tárgyaláson;
- hatékony jogorvoslati lehetőségek.

A gyermekeket is érintő büntetőeljárással foglalkozó bírónak, ügyészeknek és egyéb szakembereknek különleges kompetenciákkal kell rendelkezniük, vagy szakirányú képzésen kell részt venniük.

5.4. MIKORTÓL HATÁLYOS EZEN IRÁNYELV?

2016. június 10-től alkalmazandó. Az uniós országoknak 2019. június 11-ig kellett átültetniük a nemzeti jogukba.

5.5. KIEGÉSZÍTŐ ANYAGOK:

- ▷ A teljes szöveg az Európai Unió hivatalos nyelvein [itt](#) érhető el.
- ▷ A Fair Trials készített egy "Eszközkészletet" az Irányelvre vonatkozóan, amely [itt](#) érhető el.
- ▷ A Fair Trials tanulmányát, amely tartalmazza az Európai Bíróság vonatkozó ítélkezési gyakorlatát az Irányelv cikkei szerint – lásd [itt](#).

6. Költségmentesség (2016/1919/EU Irányelv a büntetőeljárás során a gyanúsítottak és a vádlottak költségmentességéről)

6.1. MI AZ IRÁNYELV CÉLJA?

A [2016/1919/EU](#) Irányelv közös minimumszabályokat állapít meg a költségmentességhez való joggal kapcsolatban a gyanúsítottak, vádlottak és a keresett személyek vonatkozásában, amelyek a 2013/48/EU Irányelv hatékonyságát biztosítják. Megköveteli az uniós tagállamoktól, hogy amennyiben a gyanúsítottak és a vádlottak nem rendelkeznek megfelelő anyagi forrással az ügyvéd általi segítségnyújtás megfizetéséhez, biztosítsák számukra a költségmentességhez való jogot, ha az igazságszolgáltatás érdekei ezt követelik meg. A tagállamok az anyagi helyzet (annak felmérése, hogy a személy rendelkezik-e megfelelő anyagi forrással a jogi segítség kifizetéséhez), a megalapozottság (annak felmérése, hogy a költségmentesség nyújtása az igazságszolgáltatás érdekében áll-e), vagy mindkettő vizsgálata alapján dönthetnek arról, hogy a költségmentesség engedélyezhető-e.

6.2. AZ ÖSSZES UNIÓS TAGÁLLAMRA VONATKOZIK?

Igen – az Egyesült Királyságot, Írországot és Dániát kivéve.

6.3. FŐBB PONTOK

Ezen Irányelv alkalmazásában a „költségmentesség” olyan, ügyvédi segítségnyújtáshoz biztosított tagállami finanszírozás, amely lehetővé teszi az ügyvédi segítség igénybevételéhez való jog gyakorlását azok számára, akik nem tudják fedezni az eljárás költségeit. Az Irányelv közös minimumszabályokat állapít meg a költségmentességhez való jog alkalmazására az alábbi személyek vonatkozásában:

- ▷ a gyanúsítottak és a vádlottak a büntetőeljárások során; és
- ▷ az [európai elfogatóparancs \(EEP\)](#) által keresett személyek.

Az Irányelv azokra a gyanúsítottakra és vádlottakra vonatkozik a büntetőeljárás során, akiket megillet az ügyvédi segítség igénybevételéhez való jog, és

- ▷ akik szabadságelvonással érintettek;
- ▷ akik számára az ügyvédi segítség biztosítását az uniós jog vagy a nemzeti jog előírja; vagy
- ▷ akiknek a jelenléte valamely nyomozási vagy bizonyítás-felvételi cselekményen kötelező vagy megengedett.

Ezt az Irányelvet kell alkalmazni az európai elfogatóparancshoz kapcsolódó eljárás során a végrehajtó tagállamban történő letartóztatásuktól fogva azon keresett személyekre is, akiket megillet az ügyvédi segítség igénybevételéhez való jog.

Azt is meg kell jegyezni, hogy ezt az Irányelvet kell alkalmazni az olyan személyekre is, akik eredetileg nem voltak gyanúsítottak vagy vádlottak, de a kihallgatás során azzá válnak.

Az Irányelv bizonyos helyzetekben a kisebb súlyú jogsértésekre vonatkozik (lásd 2. cikk (4) bekezdés). Mindazonáltal ez az Irányelv alkalmazandó a fogvatartásról szóló határozatok meghozatalakor és a fogvatartás ideje alatt, az eljárás bármely szakaszában, az eljárás befejezéséig. Megköveteli az uniós tagállamoktól, hogy amennyiben a gyanúsítottak és a vádlottak nem rendelkeznek megfelelő anyagi forrással az ügyvédi segítség kifizetéséhez, biztosítsák számukra a költségmentességhez való jogot, ha az igazságszolgáltatás érdekei ezt követelik meg, mely esetben az uniós országok vizsgálhatják az anyagi helyzetet, a rászorultságot, vagy mindkettőt. Az Irányelv előírja, hogy a költségmentességet indokolatlan késedelem nélkül, de legkésőbb az illetékes hatóság általi kihallgatás, vagy bármely nyomozási vagy bizonyítás-felvételi cselekmény elvégzése előtt kell biztosítani.

Az európai elfogatóparancshoz kapcsolódó eljárásokban alkalmazandó költségmentességet illetően az Irányelv 5. cikke kimondja, hogy a végrehajtó tagállam biztosítja, hogy a keresett személyeket megillessen a költségmentességhez való jog az európai elfogatóparancs alapján foganatosított letartóztatástól az átadásukig, vagy az át nem adásukra vonatkozó határozat jogerőre emelkedéséig. A kibocsátó tagállam biztosítja, hogy azon keresett személyeket, akik büntetőeljárás lefolytatása céljából európai elfogatóparancshoz kapcsolódó eljárás hatálya alatt állnak, és akik élnek a kibocsátó tagállambeli – a végrehajtó tagállambeli ügyvédet segítő – ügyvéd megbízásához való jogukkal, megillessen a kibocsátó tagállamban a költségmentességhez való jog a végrehajtó tagállamban lefolytatandó ilyen eljárások céljából, amennyiben a költségmentesség az igazságszolgáltatás hatékony igénybevételének biztosításához szükséges. Az európai elfogatóparancshoz kapcsolódó eljárásokban alkalmazandó költségmentességhez való jog a keresett személy anyagi helyzetének vizsgálatától tehető függővé, amely megfelelően alkalmazandó.

Az Irányelv azt is előírja, hogy a költségmentesség engedélyezésére vagy megtagadására, valamint az ügyvédek kijelölésére vonatkozó határozatokat indokolatlan késedelem nélkül egy illetékes hatóság hozza meg. Továbbá a tagállamok megteszik a megfelelő intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy az illetékes hatóság határozatait körültekintően és a védelemhez való jog tiszteletben tartásával hozza meg. A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a gyanúsítottakat, a vádlottakat és a keresett személyeket írásban tájékoztassák arról, ha a költségmentesség iránti kérelmüket részben vagy egészben elutasították.

A tagállamok biztosítják, hogy a büntetőeljárások és az európai elfogatóparancshoz kapcsolódó eljárások során nyújtott költségmentességgel kapcsolatos döntéshozatalban résztvevő személyi állomány megfelelő képzésben részesüljön.

Az Irányelv kimondja, hogy a jogászai szakma függetlenségének és a jogászok képzéséért felelős személyek szerepének kellő tiszteletben tartása mellett a tagállamok megfelelő intézkedéseket kötelesek hozni a költségmentesség keretében szolgáltatásokat nyújtó ügyvédek részére kínált megfelelő képzés előmozdítása érdekében.

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a gyanúsítottakat, a vádlottakat, és a keresett személyeket megillessen az a jog, hogy a számukra a költségmentesség keretében szolgáltatást nyújtó kijelölt ügyvéd helyett másik ügyvéd kijelölését kérjék, ha ez az adott körülmények alapján indokolt.

Az Irányelv a jogorvoslati lehetőségekkel és a veszélyeztetett személyek kezelésével kapcsolatos rendelkezésekkel zárul.

6.4. MIKORTÓL HATÁLYOS EZEN IRÁNYELV?

Az Irányelvet 2019. május 25-ig kellett végrehajtaniuk az uniós tagállamoknak.

6.5. KIEGÉSZÍTŐ ANYAGOK:

- ▷ Az Irányelv teljes szövege az Európai Unió hivatalos nyelvein [itt](#) érhető el.
- ▷ A Fair Trials készített egy "Eszközkészletet" az Irányelvre vonatkozóan, amely [itt](#) érhető el.

II. Európai elfogatóparancs: Az Európai Unió Bírósága által adott információ az uniós elfogatóparancsról és uniós ítélkezési gyakorlatról

Az európai elfogatóparancs (EEP) lehetővé teszi az átadási eljárások gyorsabb és egyszerűbb módon történő lefolytatását, valamint véget vet a politikai részvételnek a kiadási eljárásokban. Az uniós tagállamok többé nem utasíthatják el a saját állampolgáraik kiadását egy másik uniós tagállam részére, ha az állampolgár súlyos bűntényt követett el, vagy azzal gyanúsítják, hogy ilyen bűntényt követett el egy másik uniós tagállamban (az Irányelv „Az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának mérlegelhető okai”-t részletező 3. és 4. cikkében meghatározott bizonyos kivételekkel).

Az EEP-t a nemzeti igazságügyi hatóság bocsáthatja ki, amennyiben a keresett személyt olyan bűncselekmény elkövetésével vádolják, amelyért a maximálisan kiszabható büntetés legalább egy év börtön, vagy ha a keresett személyt legalább 4 hónapos börtönbüntetésre ítélték.

Az uniós tagállamban az EEP-t kibocsátó igazságügyi hatóságoknak „arányossági vizsgálatot” kell lefolytatniuk. A vizsgálat magába foglalja a bűncselekmény súlyosságának felmérését, a büntetés hosszát, valamint egy EEP végrehajtásának a költségeit és előnyeit. Fontos, hogy az EEP-t ne alkalmazzák jelentéktelen bűncselekmények esetében.

Az alábbi Irányelvek alkalmazandók az EEP értelmében keresett személyekre:

- ▷ a büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jog;
- ▷ a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jog;
- ▷ a büntetőeljárás során ügyvédi segítség igénybevételéhez való jog, valamint szabadságelvonáskor a családtagokkal és munkáltatóval való kommunikációhoz való jog;
- ▷ a költségmentességhez való jog.

Az EEP az unió hivatalos nyelvein [itt](#) található meg.

Kiegészítő anyagok

Kézikönyv

- ▷ A [Védőügyvédek Európai Egyesülete](#) kézikönyvet adott ki „Hogyan védjük egy EEP ügyet” címmel, amely az alábbi linkre kattintva érhető el: <http://handbook.ecba-eaw.org/contents/>
- ▷ Az érintett igazságügyi hatóságok napi munkájának megkönnyítése és egyszerűbbé tétele céljából az Európai Bizottság valamennyi hivatalos uniós nyelven közzétette az európai elfogatóparancs kibocsátásáról és végrehajtásáról szóló kézikönyvet. A kézikönyv részletes iránymutatást tartalmaz az EEP kibocsátásának és végrehajtásának eljárási lépéseire vonatkozóan. A kézikönyv egyben teljes körű magyarázatot nyújt az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatára vonatkozóan, értelmezve az EEP-ről szóló kerethatározat egyes rendelkezéseit. A kézikönyvet 2018 októberében tették közzé és az alábbi linkre kattintva érhető el: https://e-justice.europa.eu/content_european_arrest_warrant-90-maximize-en.do

Ítélezési gyakorlat

- ▷ Az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata az EEP-re vonatkozóan: Ez a nagyon hasznos [link](#) információt nyújt az Európai Unió Bíróságának 33 határozatáról, különös tekintettel az európai elfogatóparancsra. Adott esetben utal az Európai Unió Alapjogi Chartájára (Charta), az Emberi Jogok Európai Egyezményére (EJEE) és az Emberi Jogok Európai Bíróságára (EJEB) is.

III. Tárgyalást megelőző illetve azt követő uniós intézkedések

1. A fogvatartottak hazájukba történő átszállításról szóló határozat

A [szabadságvesztés-büntetéssel járó ítéletekről szóló 2008. évi kerethatározat](#) lehetővé teszi a fogvatartottak szokásos tartózkodási helyük szerinti országba való visszaszállítását. Ennek oka, hogy a fogvatartottak nagyobb valószínűséggel rehabilitálódhatnak, ha büntetésüket hazájukban tölthetik le. A kerethatározat javítja a kommunikációt az országok között, és lehetővé teszi, hogy az átszállításra meghatározott időkereteken belül kerüljön sor. A Kerethatározat az EU valamennyi hivatalos nyelven [itt](#) érhető el.

Az uniós tagállamoknak ezt a kerethatározatot 2011. december 5-ig kellett átültetniük nemzeti jogukba.

Az EU-ban a kerethatározat [az elítéltek átszállításáról szóló 1983. évi európai egyezményt](#) és annak [1997. évi kiegészítő jegyzőkönyvét](#) váltja fel, bár ezek az egyezmények továbbra is alkalmazandók a nem uniós országokra.

2. A próbaidőről való döntés az elkövetők hazájában

Próbaidő és alternatív szankciók: [A próbaidő alatti magatartási szabályokról és alternatív szankciókról szóló 2008-as kerethatározat](#) lehetővé teszi, hogy egy személyt a szokásos lakóhelye szerinti országba küldjenek vissza, amennyiben elítélték és próbára bocsátották, vagy alternatív szankciót szabtak ki vele szemben egy olyan uniós országban, ahol nem szokásosan él. A Kerethatározat az EU valamennyi hivatalos nyelven [itt](#) érhető el.

Ez az ország felügyeli majd a büntetése letöltését, mivel az emberek könnyebben rehabilitálhatók a hazájukban.

Az uniós tagállamoknak ezt a határozatot 2011. december 6-ig kellett átültetniük nemzeti jogukba.

A kerethatározat a próbára bocsátott vagy feltételesen szabadságra bocsátott elkövetők felügyeletéről szóló [1964. évi európai egyezmény](#) vonatkozó részeit váltja fel, bár ez az egyezmény továbbra is alkalmazandó a nem uniós országokra.

3. Az előzetes letartóztatás alternatíváira vonatkozó döntés

Igazságügyi felügyeletet elrendelő európai határozat: A 2009-es [kerethatározat](#) a kölcsönös elismerés elvét alkalmazza az előzetes letartóztatás alternatívájaként felügyeleti intézkedéseket elrendelő határozatokra. A Kerethatározat az EU valamennyi hivatalos nyelven [itt](#) érhető el.

Minden, a tárgyalás előtt feltételesen szabadlábra bocsátott gyanúsított esetében ez a kerethatározat lehetővé teszi a szabadságelvonással nem járó felügyeleti intézkedésekkel kapcsolatos felelősség átruházását arra az országra, ahol a gyanúsított szokásosan él.

Ez lehetővé teszi az uniós polgárok számára, hogy hazatérjenek, amíg egy másik uniós tagállamban várják a bíróság elé állítást. Hazájuk szabadságelvonással nem járó felügyeleti intézkedések segítségével felügyeli majd őket (vagyis adott helyen való tartózkodásra vagy egy rendőrorosn történő napi bejelentkezésre kötelezi őket). Ezzel elkerülhető a hosszas külföldi előzetes letartóztatás.

Az uniós tagállamoknak ezt a kerethatározatot 2012. december 11-ig kellett átültetniük nemzeti jogukba. Ezen jogszabály kulcsfontosságú rendelkezéseinek a magyarázata és bizonyos jogi kérdések, amelyek az Emberi Jogok Európai Bírósága és az Európai Unió Bírósága ítélezési gyakorlatával kapcsolatban felmerülhetnek [itt](#) érhetőek el.

IV. Fogvatartás – Büntetőjogi őrizetben tartottak adatbázisa

Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége által készített Criminal Detention Database 2015-2019 (büntetőjogi őrizetben tartottak adatbázisa) egy helyen egyesíti a fogvatartási körülményekre vonatkozó információkat a 28 uniós tagállamra vonatkozóan. Nem rangsorolja az EU tagállamait, hanem – a nemzeti, európai és nemzetközi szabványok, az ítélkezési gyakorlat és a monitoring jelentések alapján – tájékoztatást nyújt a fogvatartási körülmények kiválasztott szempontjairól, ideértve a cellákat, az egészségügyi feltételeket, az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést és az erőszak elleni védelmet. Az adatbázis különösen a határon átnyúló ügyekben eljáró ügyvédek számára lehet hasznos.

Az adatbázis [itt](#) érhető el.

V. Bizonyítékokkal kapcsolatos kérdések

1. Aktuális helyzet

Az EU-ban a büntetőügyekben a bizonyítékok gyűjtésére vonatkozó szabályok „kölsönös segítségnyújtási” megállapodásokon alapulnak. Különösen:

- ▷ az Európa Tanácsnak a [kölsönös bűnügyi jogsegélyről szóló 1959. április 20-i európai egyezménye](#), valamint ennek kiegészítő jegyzőkönyvei, továbbá az egyezmény 26. cikke értelmében kötött kétoldalú megállapodások
- ▷ a [Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény](#) és annak kiegészítő jegyzőkönyvei
- ▷ [az Európai Unió tagállamai közötti kölsönös bűnügyi jogsegélyről szóló 2000. évi egyezmény](#) és annak jegyzőkönyve

2017-től

2017. május 22 óta az Európai Unióban a bizonyítékok gyűjtését az európai nyomozási határozatról szóló Irányelv szabályozza. Ez az Irányelv a kölsönös elismerésen alapul és felváltja a fenti egyezmények megfelelő rendelkezéseit. Az Irányelv alkalmazása kötelező az uniós tagállamok számára (az Irányelv elfogadását követően a Tanács 2008. évi, az [európai bizonyítás-felvételi parancsról szóló kerethatározatát](#) (melynek hatálya korlátozottabb volt) felváltotta a 2016. január 20-i 2016/95 Rendelet).

2. A kölsönös bűnügyi jogsegélyről szóló 2000. évi egyezmény

Az egyezmény általánosan használt eszköz a bizonyítékok beszerzéséhez. Kiterjed a kölsönös segítségnyújtásra olyan területeken, mint például:

- ▷ gyanúsítottak és tanúk nyilatkozatainak felvétele
- ▷ videokonferencia használata
- ▷ házkutatás és lefoglalás alkalmazása a bizonyítékok megszerzése érdekében
- ▷ telekommunikáció.

A jegyzőkönyve tartalmazza a bankszámlákkal és a banki tranzakciókkal kapcsolatos információk megszerzésének szabályait.

3. Kölsönös jogsegély igénylése

A megkereső hatóság közvetlenül felveheti a kapcsolatot a kibocsátó hatósággal. Amennyiben a végrehajtó hatóságnak nincs jogalapja a megtagadásra, a megkeresésnek a lehető leghamarabb és lehetőleg a kibocsátó hatóság által megszabott határidőn belül kell eleget tenni. A begyűjtött bizonyítékok elfogadhatóságának biztosítása érdekében a végrehajtó ország hatóságainak be kell tartaniuk a megkereső ország hatóságai által meghatározott eljárásokat – feltéve, hogy azok nem ellentétesek a végrehajtó ország alapvető jogelvéivel.

4. Az Európai nyomozási határozatról szóló Irányelv

Az európai nyomozási határozat olyan bírósági határozat, amelyet valamely tagállam igazságügyi hatósága ad ki vagy érvényesít abból a célból, hogy egy másik tagállamban nyomozási cselekményt végezzenek el bizonyítékszerzés céljából. Az európai nyomozási határozatról szóló Irányelvet 2014. április 3-án fogadták el. Dánia és Írország elutasította azt.

Az Irányelv célja az volt, hogy bevezesse a kölcsönös elismerés elvét, fenntartva a rugalmasságot a kölcsönös jogsegélynyújtás és az alapvető jogok védelme során.

Minden nyomozási cselekményre kiterjed (a közös nyomozócsoport létrehozása kivételével). Bűnügyi, közigazgatási és polgári ügyekben bocsátható ki, ha a határozat büntetőbíróság előtti eljárást eredményez.

A kibocsátó hatóság csak akkor élhet az európai nyomozási határozattal, ha a nyomozási cselekmény:

- szükséges
- arányos, és
- hasonló belföldi ügyekben engedélyezett.

Az új Irányelv értelmében a végrehajtó uniós tagállam a nyomozási cselekményt ugyanolyan gyorsan és ugyanolyan elsőbbséggel köteles elvégezni, mint egy hasonló belföldi ügyben.

A nyomozási cselekményt a „lehető legrövidebb időn belül” kell elvégezni. Az Irányelv előírja a határidőket (legfeljebb 30 nap a kérés elismerésére és végrehajtására, és 90 nap a kérés tényleges végrehajtására).

Az uniós tagállamok csak bizonyos indokok esetén tagadhatják meg a kérést. Az alábbi általános megtagadási indokok alkalmazandók valamennyi cselekményre:

- ▷ mentesség vagy kiváltság, vagy büntetőjogi felelősséget korlátozó szabályok vannak hatályban a sajtószabadságra vonatkozóan
- ▷ alapvető nemzetbiztonsági érdekeket sért
- ▷ nem büntetőjogi természetű eljárás
- ▷ ne bis in idem elv
- ▷ területenkívüliség kettős büntethetőséggel párosulva
- ▷ összeegyeztethetlenség az alapvető jogokkal és kötelezettségekkel.

Bizonyos cselekmények megtagadására alkalmazandó további indokok:

- ▷ kettős büntethetőség hiánya (egy sor súlyos bűncselekményt kivéve)
- ▷ lehetetlen a cselekményt végrehajtani (a nyomozási cselekmény a végrehajtó állam jogában nem létezik vagy a nyomozási cselekményt hasonló belföldi ügyben nem lehet végrehajtani, és nincsen rá alternatíva).

Kiegészítő anyagok:

- ▷ Bizonyos körülmények esetén az Irányelv nem zárja ki a kölcsönös jogsegélyről szóló egyéb nemzetközi egyezmények alkalmazását az igazságügyi hatóságok számára. Ezért a szakembereknek tisztában kell lenniük azokkal a helyzetekkel, hogy mikor kötelező az európai nyomozási határozat használata, mikor egyszerűen csak kényelmes annak használata, illetve mikor lehetetlen bizonyítékot gyűjteni külföldön az európai nyomozási határozat segítségével.

Ennek alapján van egy nagyon hasznos [cikk](#), amely elemzi az Irányelvet, és számos olyan szabályt állapít meg, amelyek egyértelművé teszik az új eszköz alkalmazási körét és alkalmazási lehetőségeit. Ezek a szabályok segítenek a jogi szakembereknek eldönteni, hogy az európai nyomozási határozat használata egy adott esetben lehetséges-e vagy sem. Útmutatást adnak arról a kérdésről is, hogy mely rendelkezéseket váltotta fel az európai nyomozási határozatról szóló Irányelv, és bizonyos egyezmények mikor alkalmazhatóak határon átnyúló bizonyítékgyűjtési célokra.

VI. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) ítélkezési gyakorlata a védelem területén, Információ és linkek az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatát összegző „Adatlapok”-hoz számos témában

1. Kézikönyv az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikkéről („A tisztességes eljáráshoz való jog”)

Az alábbi egy kiváló [Kézikönyv](#) (amelyet 2019. áprilisában frissítettek) az Emberi Jogok Európai Bíróságának 6. cikkéről („A tisztességes eljáráshoz való jog – büntetőjogi ág). Ez a 111 oldalas Kézikönyv jogi szakemberek számára nyújt segítséget a strasbourgi bíróság által meghozott alapvető ítéletekkel és határozatokkal kapcsolatban, valamint 2019. április 30-ig elemzi és foglalja össze az EJEB 6. cikkének büntetőjogi ágával kapcsolatos ítélkezési gyakorlatot. Az olvasók megtalálják benne a területet érintő fő alapelveket és az ide vonatkozó precedenseket. Az idézett ítélkezési gyakorlat a vezető, fő és/vagy a közelmúltban meghozott ítéletek és határozatok közül lett kiválasztva.

2. EJEB Adatlapok

Az EJEB kiváló forrást tett közzé Adatlapok formájában számos olyan témában, amelyek közvetlenül érintik a védőügyvédeket. Az alábbiakban bemutatjuk a „Rendőrségi letartóztatás és ügyvédi segítségnyújtás” című [Adatlapot](#) (ez a dokumentum érdekes ítélkezési gyakorlatot tartalmaz a rendőrségi letartóztatásra és az ügyvédi segítségnyújtásra vonatkozóan).

Példa – a rendőrségi letartóztatást és az ügyvédi segítségnyújtást érintő [Adatlap](#)

Óriási mennyiségű egyéb Adatlap áll rendelkezésre, amely kiváló forrásként szolgál. Lásd az alábbi témákat, amelyek alatt hivatkozás és magyarázat található a rendelkezésre álló vonatkozó ítélkezési gyakorlattal kapcsolatban:

Egészség (health)

[Fogvatartás és mentális egészség](#)

[A fogvatartottak egészségével](#)

[A szabad választáshoz való jog](#)

[Fogvatartottak szavazati joga](#)

Büntetőjogi terület

[Családon belüli erőszak](#)

[Rendőrségi letartóztatás és ügyvédi segítség-kapcsolatos jogai nyújtás](#) (fentebb felsorolva)

[Kiskorúak védelme](#)

[A kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés tilalma](#)

[Titkos fogvatartási helyek](#)

[Terrorizmus](#)

[Emberkereskedelem](#)

[Nők elleni erőszak](#)

Fogvatartás

[Kísérettel rendelkező migráns kiskorúak őrizetben](#)

[Fogva tartás és mentális egészség](#)

[Fogvatartási körülmények és a fogvatartottakkal való bánásmód](#)

[Kiadatás és életfogytiglani börtön-büntetés](#)

[Éhségstrájk fogva tartás során](#)

[Életfogytiglani börtönbüntetés](#)

[Migránsok őrizetben](#)

[Fogvatartottak szavazati joga](#)

[A fogvatartottak egészséggel kapcsolatos jogai](#)

[Titkos fogvatartási helyek](#)

[Kíséret nélküli migráns kiskorúak őrizetben](#)

Kiutasítás/Kiadatás

[Kíséret nélküli migráns kiskorúak őrizetben](#)

[Külföldiek kollektív kiutasítása](#)

[„Dublini” esetek](#)

[Ideiglenes intézkedések](#)

[Kíséret nélküli migráns kiskorúak őrizetben](#)

[Gyermekek és szülők](#)

[Kísérettel rendelkező migráns kiskorúak őrizetben](#)

[Gyermekek jogai](#)

[Gyermekek jogellenes külföldre vitele](#)

[Szülői jogok](#)

[Kiskorúak védelme](#)

[Kíséret nélküli migráns kiskorúak őrizetben](#)

3. Ügyvédi titok

Ez a [link](#) az EJEB ítélkezési gyakorlatának összegzését tartalmazza az ügyvédi titokra vonatkozóan (kelt: 2019. január).

Az ítélkezési gyakorlat az [ügyvédi titok](#) vonatkozásában kiterjed az alábbi témákra:

- ▷ a bankszámlakivonatok közzététele a büntetőeljárások során
- ▷ kommunikáció lehallgatása, telefon lehallgatás és titkos megfigyelés
- ▷ gyanú bejelentésének kötelezettsége
- ▷ a bizalmas információk védőügyvédek számára történő közzétételének korlátozásai és a tisztességes eljáráshoz való jog
- ▷ házkutatások és lefoglalások, amelyet az ügyvéd irodájában vagy otthonában hajtanak végre

VII. A büntetőeljárás során kimondottan a vádlottak jogaira fókuszáló CCBE Adatlapok, illetve büntetőeljárás az uniós tagállamokban

A CCBE olyan Adatlapokat állított össze, amelyek kimondottan a vádlottak jogaira fókuszálnak a büntetőeljárás során. Ezek az Adatlapok az uniós valamennyi tagállamra az összes hivatalos uniós nyelven rendelkezésre állnak. Ha ügyfelét bűncselekmény elkövetésével gyanúsítják vagy vádolják, ezekből az Adatlapokból tájékozódhat a büntetőeljárás menetéről, valamint annak különböző szakaszairól. Az Adatlapok felépítése megegyezik, és elmagyarázzák, hogy milyen jogai és kötelezettségei vannak az egyes szakaszokban. Az Adatlapok tájékoztatást nyújtanak valamennyi tagállam nemzeti büntetőeljárási rendszeréről, amelyeket az adott tagállamban tevékenykedő védőügyvédek állítottak össze, és amelyek részletezik a bűncselekmény (előzetes vád) kivizsgálása során biztosított jogokat (ideértve a kihallgatást, letartóztatást (az európai elfogatóparancs alkalmazásával járó ügyeket is), az előzetes törvényes meghallgatást és előzetes letartóztatást, a kényszerítő intézkedéseket, illetve a döntést arról, hogy vádat emelnek-e egy gyanúsítottal szemben vagy sem) és információkat azzal kapcsolatban, hogy hogyan készüljön fel a védelem a tárgyalásra, továbbá gyakorlati információkat arra vonatkozóan, hogy az ügyfélnek a tárgyalás során és azt követően milyen jogai vannak. Az Adatlapok arról is tájékoztatnak, hogy miként kezelik a kisebb jogsértéseket, például a közúti közlekedési szabálysértéseket.

Az Adatlapok az uniós összes nyelven [itt](#) érhetők el. A Melléklet egy minta Adatlapot tartalmaz.

VIII. Alapjogi Charta

1. Általános információ

Az [Alapjogi Charta](#) 47-50. cikkei (amely az összes hivatalos uniós nyelven elérhető) az alábbi jogokat védi:

- ▷ [a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog](#)
- ▷ [az ártatlanság védelme és a védelemhez való jog](#)
- ▷ [a bűncselekmények és büntetések törvényességének és arányosságának elvei](#)
- ▷ a kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés tilalma

IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS

47. cikk

A hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog

Mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, az e cikkben megállapított feltételek mellett joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz. Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja. Mindenkinek biztosítani kell a lehetőséget tanácsadás, védelem és képviselő igénybevételéhez. Azoknak, akik nem rendelkeznek elégséges pénzeszközökkel, költségmentességet kell biztosítani, amennyiben az igazságszolgáltatás hatékony igénybevételéhez erre szükség van.

Magyarázó megjegyzések

Az első bekezdés az EJEE 13. cikkén alapul:

„Bárkinek, akinek a jelen Egyezményben meghatározott jogait és szabadságát megsértették, joga van ahhoz, hogy a hazai hatóság előtt a jogsérelem hatékony orvoslását kérje az esetben is, ha e jogokat hivatalos minőségben eljáró személyek sértették meg.”

Az uniós jogban azonban a védelem szélesebb körű, mivel bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz való jogot biztosít. A Bíróság 1986. május 15-i ítélete ezt a jogot az uniós jog általános elveként ismerte el [222/84. sz. Johnston-ügy [EBHT 1986., 1651.o.]; lásd még a 222/86. sz. Heylens és társai ügyben 1987. október 15-én hozott ítéletet [EBHT 1987., 4097. o.] valamint a C-97/91. sz. Borelli ügyben 1992. december 3-án hozott ítéletet [EBHT 1992., I-6313. o.]. A Bíróság szerint az uniós jog általános alapelve az uniós jog végrehajtása során a tagállamokra is vonatkozik. E precedens Chartába való beillesztésének nem célja a szerződések által meghatározott bírósági felülvizsgálat rendjének, különösen a közvetlen keresetek Európai Unió Bírósága előtti elfogadhatóságára vonatkozó szabályoknak a megváltoztatása. Az Európai Konvent megvitatta az Unió bírósági felülvizsgálati rendszerét, az elfogadhatóságra vonatkozó szabályokat is beleértve, és megerősítette, egyben bizonyos szempontból módosította azokat, mint ahogyan az az Európai Unió működéséről szóló szerződés 251-281. cikkéből, és különösen a 263. cikkének negyedik bekezdéséből kitűnik. A 47. cikk az Unió intézményeire, és – amennyiben azok uniós jogot hajtanak végre – a tagállamok intézményeire, valamint az uniós jog által biztosított valamennyi jogra vonatkozik.

A második bekezdés az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésén alapul, amely a következőképpen szól:

„Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. Az ítéletet nyilvánosan kell kihirdetni, a tárgyalóterembe történő belépést azonban meg lehet tiltani a sajtónak és a közönségnek a tárgyalás teljes időtartamára vagy egy részére annyiban, amennyiben egy demokratikus társadalomban ez az erkölcsök, a közrend, illetőleg a nemzetbiztonság érdekében szükséges, ha e korlátozás kiskorúak érdekei, vagy az eljárásban résztvevő felek magánéletének védelme szempontjából szükséges, illetőleg annyiban, amennyiben ezt a bíróság feltétlenül szükségesnek tartja, mert úgy ítéli meg, hogy az adott ügyben olyan különleges körülmények állnak fenn, melyek folytán a nyilvánosság az igazságszolgáltatás érdekeit veszélyeztetné.”

Az uniós jogban a bírósághoz fordulás joga nem korlátozódik a polgári jogi jogokkal és kötelezettségekkel kapcsolatos jogvitákra. Ez annak egyik következménye, hogy az Unió jogállamiságon alapuló közösség, a 294/83. sz. „Les Verts” kontra Európai Parlament ügyben 1986. április 23-án hozott ítélet [EBHT 1986., 1339.o.] rendelkezésének értelmében. Mindemellett azonban az EJEE által nyújtott biztosítékok minden - alkalmazási körükön kívül eső - tekintetben hasonló módon vonatkoznak az Unióra.

A harmadik bekezdés tekintetében meg kell jegyezni, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatával összhangban költségmentességre vonatkozó rendelkezést kell hozni, amennyiben az ilyen segítségnyújtás hiánya lehetetlenné tenné a hatékony jogorvoslat biztosítását (1979. október 9-i EJEE ítélet, Airey, A sorozat, 32. kötet, 11.). Létezik költségmentességi rendszer az Európai Unió Bírósága elé került ügyek esetében is.

48. cikk

Az ártatlanság védelme és a védelemhez való jog

1. Minden gyanúsított személyt mindaddig ártatlannak kell vélelmezni, amíg bűnösségét a törvénynek megfelelően meg nem állapították.
2. Minden gyanúsított személy számára biztosítani kell a védelemhez való jogának tiszteletben tartását.

Magyarázó megjegyzések:

A 48. cikk azonos az EJEE 6. cikk (2) és (3) bekezdésével, amelyek szövege a következői:

„2. Minden bűncselekménnyel gyanúsított személyt mindaddig ártatlannak kell vélelmezni, amíg bűnösségét a törvénynek megfelelően meg nem állapították.

3. Minden bűncselekménnyel gyanúsított személynek joga van – legalább – arra, hogy

a) a legrövidebb időn belül tájékoztassák olyan nyelven, amelyet megért, és a legrészletesebb módon az ellene felhozott vád természetéről és indokairól;

b) rendelkezék a védekezésének előkészítéséhez szükséges idővel és eszközökkel;

c) személyesen, vagy az általa választott védő segítségével védekezhessék,

d) vagy ha nem állnak rendelkezésére eszközök védő díjazására, amennyiben az igazságszolgáltatás érdekei ezt követelik meg, hivatalból és ingyenesen rendeljenek ki számára ügyvédet;

e) kérdéseket intézzen vagy intéztessen a vád tanúihoz és kieszközölhesse a mentő tanúk megidőzését és kihallgatását ugyanolyan feltételek mellett, mint ahogy a vád tanúit megidézik, illetve kihallgatják;

f) ingyenes tolmács álljon rendelkezésére, ha nem érti, vagy nem beszéli a tárgyaláson használt nyelvet.”

Az 52. cikk (3) bekezdésével összhangban e jog tartalma és terjedelme azonos az EJEE által biztosított jogéval.

49. cikk

A bűncselekmények és büntetések törvényességének és arányosságának elvei

1. Senkit sem szabad elítélni olyan cselekményért vagy mulasztásért, amely az elkövetése idején a hazai vagy a nemzetközi jog alapján nem volt bűncselekmény. Ugyancsak nem lehet a bűncselekmény elkövetése idején alkalmazható büntetésnél súlyosabb büntetést kiszabni. Ha valamely bűncselekmény elkövetése után a törvény enyhébb büntetés kiszabását rendeli, az enyhébb büntetést kell alkalmazni.
2. Ez a cikk nem zárja ki valamely személy bíróság elé állítását és megbüntetését olyan cselekményért vagy mulasztásért, amely elkövetése idején a nemzetek közössége által elismert általános elvek szerint bűncselekmény volt.
3. A büntetések súlyossága nem lehet aránytalan a bűncselekményhez mérten.

Magyarázó megjegyzések:

E cikk a jogszabályok és büntető szankciók vonatkozásában a visszaható hatály tilalmának hagyományos szabályát követi. E cikket kiegészíti a több tagállamban létező, a büntetőjogi visszaható hatály megengedőbb szabálya, amely a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya 15. cikkében is megtalálható.

Az EJEE 7. cikkének szövege a következő:

„1. Senkit nem szabad elítélni olyan cselekményért vagy mulasztásért, amely az elkövetése idején a hazai vagy a nemzetközi jog alapján nem volt bűncselekmény. Ugyancsak nem lehet a bűncselekmény elkövetése idején alkalmazható büntetésnél súlyosabb büntetést kiszabni.

2. Ez a cikk nem zárja ki valamely személy bíróság elé állítását és megbüntetését olyan cselekmény vagy mulasztás miatt, amely elkövetése idején a civilizált nemzetek által elismert általános jogelvek szerint bűncselekmény volt.”

A (2) bekezdésben a „civilizált” nemzetekre tett utalást törölték; ez nem változtatja meg ennek a bekezdésnek a jelentését, amely különösen az emberiség ellen elkövetett bűnökre vonatkozik. Az 52. cikk (3) bekezdésével összhangban az itt biztosított jog tartalma és terjedelme az EJEE által biztosított joggal azonos.

A (3) bekezdés a büntetések és a bűncselekmények közötti arányosság általános elvét mondja ki, amelyet a tagállamok közös alkotmányos hagyományai és a Közösségek Bíróságának ítélkezési gyakorlata egyaránt magában foglal.

50. cikk

A kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés tilalma

Senki sem vonható büntetőeljárás alá és nem büntethető olyan bűncselekményért, amely miatt az Unióban a törvénynek megfelelően már jogerősen felmentették vagy elítélték.

Az EJEE hetedik kiegészítő jegyzőkönyvének 4. cikke a következő:

„1. Ha valakit egy állam büntető törvényének és büntető eljárási törvényének megfelelően egy bűncselekmény kapcsán már jogerősen felmentettek vagy elítélték, e személlyel szemben ugyanennek az államnak az igazságszolgáltatási szervei ugyane bűncselekmény miatt nem folytathatnak büntető eljárást, és vele szemben abban büntetést nem szabhatnak ki.

2. Az előző bekezdés rendelkezései nem képezik akadályát annak, hogy az adott állam büntető törvényeinek és büntető eljárási törvényeinek megfelelően az eljárást újból megindítsák, ha új, vagy újjólag feltárt tények, vagy az eljárás alapvető hibái természetüknél fogva kihatással vannak a meghozott ítéletre.

3. A jelen cikk rendelkezéseitől az Egyezmény 15. cikkére hivatkozással nem lehet eltérni.”

Magyarázó megjegyzések:

Az unió jog alkalmazza a „non bis in idem” elvét (számos precedens közül lásd: a Bíróságnak a 18/65 és 35/65. sz. Gutman kontra Bizottság ügyben 1996. május 5-én hozott ítéletét EHBT 1996., 103. o.), illetve egy későbbi ügyben az Elsőfokú Bíróságnak a T-305/94. sz. és más, Limburgse Vinyl Maatschappij NV kontra Bizottság egyesített ügyekben 1999. április 20-án hozott ítéletét [EHBT 1999., II-931. o.]). Az anyagi halmazatot tiltó szabály két azonos természetű, azaz büntetőjogi szankció halmazatára vonatkozik.

Az 50. cikknek megfelelően a „non bis in idem” elve nem csak egy adott állam joghatóságán belül, hanem több tagállam joghatósága között is érvényesül. Ez megfelel az uniós jog vívmányainak; lásd a Schengeni Egyezmény 54. és 58. cikkét, az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló egyezmény 7. cikkét és a korrupcióellenes küzdelemről szóló egyezmény 10. cikkét. Az említett egyezményekben foglalt rendkívül korlátozott számú kivételt, amely lehetővé teszi a tagállamok számára a „non bis in idem” elvétől való eltérést, a Charta 52. cikke (1) bekezdésének korlátozásokra vonatkozó horizontális záradéka határozza meg. A hetedik kiegészítő jegyzőkönyv 4. cikkében említett helyzetet illetően, vagyis az elvnek ugyanazon tagállamon belüli alkalmazását illetően, a biztosított jognak az EJE-ben foglalt megfelelő joggal azonos a tartalma és terjedelme.

2. Kiegészítő anyagok

Az összes cikk [itt](#) található meg az EU Bíróságának (EUB) és az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) ítélkezési gyakorlatával együtt, közvetlen hivatkozással az Európai Unió Alapjogi Chartájára, valamint az uniós tagállamok nemzeti ítélkezési gyakorlata is itt érhető el közvetlen hivatkozással a Chartára.

IX. Európai Ügyészség (EPPO)

Az Európai Ügyészség az Európai Unió független és decentralizált ügyészsége, amelynek hatáskörébe az uniós költségvetés kárára elkövetett bűncselekmények, mint például a csalás, a korrupció vagy határokon átnyúló súlyos HÉA-csalások nyomozása, vádhatósági eljárás lefolytatása, valamint az elkövető személyek bíróság elé állítása tartozik. [Az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről szóló rendeletet](#) 2017. október 12-én fogadták el és 2017. november 20-án lépett életbe. Jelenleg 22 uniós tagállam vesz részt benne.

Jelenleg csak a nemzeti hatóságok vizsgálhatják ki az uniós költségvetés kárára elkövetett csalásokat, és folytathatják le a vádhatósági eljárást. Azonban a hatáskörük megszűnik a nemzeti határoknál. Az Unió meglévő szervei, mint például az Eurojust, az Europol és az uniós csalás elleni hivatala (OLAF) nem rendelkeznek hatáskörrel arra, hogy nyomozási és vádemelési tevékenységeket végezzenek.

Az Európai Ügyészség felállítása folyamatban van, és célja, hogy 2020 végére működőképes legyen. Az Európai Ügyészség székhelye Luxemburgban lesz.

Az Európai Ügyészség egységes hivatalként fog működni az összes részt vevő uniós tagállamban, és egységes, zökkenőmentes és hatékony megközelítésben egyesíti az európai és nemzeti bűnüldözési erőfeszítéseket. Az Európai Ügyészség két szintből tevődik össze: a központi szintből és a decentralizált szintből. A központi szint az Európai Főügyészből, az Európai Főügyész két helyetteséből, és a 22 európai ügyészből (részt vevő országoként egy), akik közül ketten az Európai Főügyész helyetteseként járnak el, valamint az adminisztratív igazgatóból áll. A decentralizált szintet az uniós országokban lévő delegált európai ügyészek alkotják, akiknek a székhelye a részt vevő uniós tagállamokban lesz. A központi szint felügyeli a nemzeti szinten végzett nyomozásokat és büntetőeljárásokat. Főszabály szerint a delegált európai ügyészek folytatják le a nyomozást és a büntetőeljárást a saját tagállamukban.

A gyanúsítottak és a vádlottak jogait átfogó biztosítékok garantálják a meglévő uniós és nemzeti jog alapján. Az Európai Ügyészség biztosítja, hogy tevékenysége tiszteletben tartsa az EU Alapjogi Chartája által garantált jogokat, ideértve a tisztességes eljáráshoz és a védelemhez való jogot. Az Európai Ügyészség eljárási cselekményeinek bírósági felülvizsgálatát a nemzeti bíróságok végzik. Az Európai Bíróság – előzetes döntéshozatali eljárás útján – megmaradt jogkörökkel rendelkezik az uniós jog következetes alkalmazásának biztosítása érdekében.

1. Az EPPO-val kapcsolatos referencia anyagok

Az EPPO-val kapcsolatos valamennyi anyag (felépítés, jellemzők, stb.) [itt](#) található.

Az alábbi linkek is érdekesek lehetnek:

- ▷ [EPPO prospektusok \(több nyelven\)](#)
- ▷ [EPPO Adatlapok \(több nyelven\)](#)
- ▷ [EPPO infografika](#)
- ▷ [A Tanács \(EU\) 2017/1939 rendelete \(2017. október 12.\) az Európai Ügyészség \(EPPO\) létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről](#)
- ▷ [Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2017/1371 irányelve \(2017. július 5.\) az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről](#)
- ▷ [Az Európai Bizottság 2017. június 8-i sajtóközleménye, amelyben üdvözli 20 tagállam azon döntését, hogy létrehozza az Európai Ügyészséget](#)
- ▷ [Az Európai Bizottság 2017. június 8-i Adatlapja az Európai Ügyészséggel kapcsolatos gyakran ismételt kérdésekről](#)
- ▷ [A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és az Európai Tanácsnak: az Európai Ügyészség hatáskörének a határon átnyúló terrorista bűncselekményekre való kiterjesztésére irányuló kezdeményezés \(2018. szeptember 12.\)](#)
- ▷ [A Bizottság által az Európai Parlamentnek és az Európai Tanácsnak kiadott közlemény Melléklete \(2018. szeptember 12.\)](#)
- ▷ [Az Európai Bizottság Adatlapja az Unió helyzetéről, 2018 – megerősített Európai Ügyészség a terrorista bűncselekmények elleni küzdelemhez](#)

2. Kiegészítő anyagok, amelyek különösen érdekesek lehetnek a védőügyvédek számára

- ▷ Az Európai Jogi Akadémia (ERA) az Európai Ügyészséggel kapcsolatos szemináriumokat szervezett „Védelem biztosítása az EPPO jövőbeli eljárásaiban” címmel. Idáig (2019.11.25.) az ERA által szervezett 4 szemináriumról hármat tartottak meg.
- ▷ Az első három szeminárium előadásai [itt](#) találhatóak meg (célszerű megnézni őket).

X. CCBE útmutatások az Európai Unió Bírósága előtt történő megjelenésről az előzetes döntéshozatali ügyekben és a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága előtt történő megjelenésről

A CCBE útmutatókat készítette az ügyvédek támogatására, akik az európai bíróságok előtt járnak el.

Az alábbi útmutatók állnak rendelkezésre:

- ▷ AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA Kérdések & Válaszok ügyvédek részére – angol nyelven [itt](#), francia nyelven pedig [itt](#) érhető el.
- ▷ Gyakorlati útmutató ügyvédek számára, akik az Európai Unió Bírósága előtt járnak el előzetes döntéshozatalra előterjesztett ügyekben – az útmutató angol nyelven [itt](#), francia nyelven [itt](#), spanyol nyelven pedig [itt](#) érhető el.
- ▷ A Fair Trials is összeállított egy nagyon hasznos és gyakorlatias [Előzetes döntéshozatali eszköztár](#) ügyvédek számára.

XI. Összegzés

Remélhetőleg az előzőekben ismertetett anyag segítségével lesz a védőügyvédeknek, és útmutatást ad illetve könnyebb hivatkozást biztosít az uniós jogszabályokhoz, eljárásokhoz és ítélkezési gyakorlathoz az Adatlapok segítségével bemutatott nemzeti eljárásokat érintő információ mellett.

Melléklet – Adatlap minta (amelyre a VI. fejezet hivatkozik)

The following is an example of a Fact sheet. The CCBE prepared Factsheets specifically focussing on rights of defendants in criminal proceedings and the criminal process. These Factsheets cover all EU Member States and are in all EU Languages. If your client is suspected or accused of a criminal offence, these factsheets take you through the criminal process and the various steps involved. The Factsheets all follow the same structure and explain your rights and obligations at each stage. They include information on the national criminal procedure system in all EU Member States as prepared by national defence practitioners.

The factsheets are available in all EU languages [here](#).

Sample Factsheet:

- **Denmark – Summary of the criminal process**

The following is a summary of the usual stages of the criminal process.

- The police investigate all criminal matters. This includes questioning suspects, victims and witnesses.
- If the police suspect that you have committed a crime, you will be charged. Once you have been charged, you have certain fundamental rights, for example the right to legal advice in serious cases.
- The police decide whether or not to arrest you.
- If you have committed a serious crime, you may - after presentation of the case to a judge - be remanded in custody while the case is being investigated.
- Once the investigation has been completed, the case is sent to the Prosecution Service, which decides whether the charges should be dropped or the case should go to trial.
- If the Prosecution Service decides to proceed with the case, it can do so by issuing a fixed penalty notice, an indictment or a summons for directions.
- Criminal cases are tried by the district courts as court of first instance. The number of judges depends on the gravity of the case and on whether you plead guilty or not guilty.
- The court's judgment can usually be appealed to the high court. You can either appeal for a retrial of your case or appeal against the sentence.
- You will be entitled to compensation for false imprisonment if the case against you is withdrawn or if you are acquitted.
- The Danish Prison and Probation Service answers questions concerning the serving of sentences.

You can find details about all stages of the criminal process and about your rights in the factsheets. The information is not a substitute for legal advice and is for guidance only.

The rules concerning the criminal process, including police investigations, the preparation of the trial by the prosecution and the trial itself, are set out in the Danish Administration of Justice Act.

Please note that special rules apply in Greenland and the Faroe Islands.

Under the Treaty of Lisbon, Denmark has opted out from EU justice and home affairs cooperation and consequently does not participate in such cooperation in the same way as the other Member States. In each individual case you must therefore find out whether specific EU legislation applies in Denmark.

Click on the links below to find the information that you need

[1 - Getting legal advice](#)

[2 - My rights during the investigation of a crime](#)

- Preliminary charge, including questioning
- Arrest (including European arrest warrant)
- Preliminary statutory hearing and remand in custody
- Intrusive measures
- Decision on whether or not to bring charges against you
- Preparing for trial by the defence

[3 - My rights during the trial](#)

[4 - My rights after the trial](#)

[5 - Road traffic and other minor offences](#)

Related links

- [The Danish legal system](#)
- [Database of full-text legislation](#)
- [Finding a Danish lawyer](#)
- [Information on the serving of sentence](#)

1 - Getting legal advice

It is very important that you get legal advice if you are somehow involved in a criminal process. The factsheets tell you when and in what circumstances you are entitled to be represented by a lawyer. They also tell you what a lawyer will do for you. This general factsheet tells you how to find a lawyer and how the costs of the lawyer will be met if you cannot afford to pay for the lawyer's services.

Finding a lawyer

You have the right to be represented by a lawyer of your own choice. The lawyer must be entitled to appear before the Danish courts. You can find a list of all Danish lawyers [here](#). On that website you can also see whether a lawyer specialises in criminal law, tax law or any other branch of law that is relevant to your case.

For each court in Denmark, the Danish Ministry of Justice has appointed a group of local lawyers with special experience in criminal cases. These lawyers are independent lawyers who run their own private law firms. The court can give you a list of these lawyers. If you do not ask for a specific lawyer, one of the lawyers on this list will be assigned to your case if the appointment of a legal representative is mandatory, for example if the police take you into custody.

Paying for a lawyer

If the court has appointed a lawyer for you, his or her fee will usually be paid from public funds. In connection with its ruling, the court will also determine the lawyer's fee. The fee will be determined on the basis of rates used by the courts in all criminal cases in which a legal representative has been appointed, whether or not it is a lawyer chosen by you.

The court will also decide who is ultimately to pay the lawyer's fee. If you are found guilty, you will usually have to pay the amount of the fee to the public authorities (the State of Denmark). The State will seek to recover as much of the amount as you can afford to pay.

If you are acquitted, or if the court's ruling is substantially more lenient than anticipated by the prosecutor, the court will typically order the authorities to pay the lawyer's fees and expenses. The court may also choose to let the authorities pay part of the lawyer's fees and expenses. This could be the case if court hearings were held in vain due to circumstances beyond your control.

You may appeal against the decision on the amount of the lawyer's fee and the ultimate liability for its payment to the high court within two weeks of the decision.

It is not possible to apply for free legal aid in criminal proceedings, and such legal aid will normally not be covered by legal expenses insurance policies.

Related links

- ▷ [Part 66 of the Danish Administration of Justice Act](#)
- ▷ [List of lawyers in Denmark](#)

2 - My rights during the investigation of a crime and before the case goes to court

What are the stages of a criminal investigation?

Criminal matters are investigated by the police. The police will typically investigate a case because they have been notified that a person has been a victim of violence or theft, or because the police, or possibly a citizen, have apprehended a person in the act of committing a crime.

Preliminary charge

At first, the police will seek to establish whether a criminal offence has been committed, and whether there are one or more identifiable suspects who may be charged with the crime. In that connection, the police will typically want to question the suspect.

Arrest

The police may detain a suspect.

Preliminary statutory hearing and pre-trial detention (including European arrest warrant)

If the police wish to detain a suspect in order not to jeopardise the police investigations or for some other reason, the suspect must be brought before a court within 24 hours of his or her arrest so that the matter can be submitted to a judge.

Intrusive measures

In addition to questioning the suspect and potential witnesses, the police may obtain information during the investigation by means of intrusive measures such as searches, surveillance of telecommunications, telephone tapping, etc. Most intrusive measures must be approved by a court before they are used.

Decision as to whether or not to file charges against a suspect

The purpose of the police investigation is to provide information that makes it possible for the prosecutor to decide whether or not to file charges against a suspect. If there is insufficient evidence to prove that a suspect has committed a criminal offence, the prosecution will drop the case.

At the local level, the police and the prosecution service are under the same management, so the prosecution service will often be involved at an early stage of the case, including the planning of the investigation.

Preparing for trial by the defence

For more information about the right to be informed about the investigation and to influence it, see [here](#).

My rights during the investigation

Click on one of the following links for further information about your rights at each stage of the case.

- ▷ [Preliminary charge, including questioning \(1\)](#)
- ▷ [Arrest \(2\)](#)
- ▷ [Preliminary court hearing and pre-trial detention \(including European arrest warrant\) \(3\)](#)
- ▷ [Intrusive measures, including searches \(4\)](#)
- ▷ [Decision whether or not to bring charges against a suspect \(5\)](#)
- ▷ [Preparation of the case by the defence \(6\)](#)

Preliminary charge, including questioning (1)

Why am I being charged?

You are charged because the police strongly suspect that you have committed a crime and that the police investigation will from now on focus on you and not some other person.

What does it mean that I am charged?

It means that you will be told what kind of crime the police believe you have committed. The police must tell you which provision of law they believe you have violated. You have the right to follow the investigation of your case through a lawyer, and in case of serious criminal offences you have the right to a court-appointed lawyer.

Why do the police want to question me?

The police want to question you to find out whether their suspicion that you have committed a criminal offence is correct or not. The police will use your statement in their further investigations. Later, the prosecutor will use your statement to decide whether the case should be tried as a guilty plea case.

Where and when may the police question me?

There are no special rules as to where and when the police may question you. The questioning must be conducted so that your rights are not unduly violated. The police are generally not allowed to contact you at your place of work. The police will typically start asking you questions at the crime scene. In many cases, the police will ask you to go to the police station for a more detailed interview.

What if I don't speak the language?

If you don't speak the local language, you have the right to an interpreter who can interpret to and from your own language. The police will provide the interpreter, and you do not have to say anything until the interpreter arrives.

Do I have to make a statement to the police?

You must state your name, address and date of birth to the police. You do not have to say anything else. You do not have to tell the truth. The police must inform you of these rights before the interview. It depends on your case and the gravity of the charges whether it would be favourable to your case that you make a statement to the police. If you don't know whether you should answer questions, you should ask your lawyer.

Will I be able to speak to a lawyer?

You have the right to speak to a lawyer of your own choice before you decide whether you will agree to a police interview. If you don't know a lawyer, the police will find one for you.

Your lawyer has the right to be present during the interview but may not advise you on how to answer specific questions.

Can I check that the police have understood my statement correctly?

The police must write down your statement. You may read the report or have it read to you and then comment on it. It is up to you to decide whether or not you want to sign the report. Many lawyers will advise you not to do so if you do not understand the language.

What happens if I say something which is bad for my case?

If you have said anything that may harm your case, the police may use the information in their investigations. As a general rule, a police report is not evidence and cannot be used against you at trial on its own. The prosecutor may ask questions about details of the report. Changing your statement may harm your credibility.

Arrest (2)

Why am I being arrested?

You can be arrested when the police have reason to suspect that you have committed a criminal offence, if arrest is necessary to prevent you from committing other criminal offences, to ensure your presence or to ensure that you do not speak to others. You may also be arrested on the basis of a [European Arrest Warrant](#) issued by another EU Member State.

Can the police arrest me in all types of cases?

You will not be arrested if arrest would be disproportionate to the gravity of the offence with which you are charged. For example, it is highly unlikely that you will be arrested if you are suspected of having committed an offence for which the maximum penalty is a minor fine.

Where will the arrest be made?

The arrest will usually be made at the local police station. You will normally be held in a waiting cell until the police can question you (see [Preliminary charge, including questioning \(1\)](#)).

Can I see a doctor if I need one?

If you are ill, injured or under severe influence of alcohol or drugs, you have the right to see a doctor. You should tell the police that you need to see a doctor, also if you need special medication.

Can I contact a lawyer?

If you have been arrested, you have the right to contact a lawyer of your own choice before you decide whether you want to agree to a police interview. In certain cases, the police may refuse to let you have a specific lawyer. You may complain about this to the court.

Both the police and your lawyer must explain to you that you can have a court-appointed lawyer and who will have to pay for him or her.

Can I contact my embassy if I am from another country?

If you are a foreign national, you have the right to contact your country's embassy. The police can help you contact the embassy.

Can I contact my family?

You have the right to let your family or employer know that you have been arrested. The police may refuse to comply with your request to contact them if they believe that such contact could interfere with the case. The police may choose to inform your family on your behalf.

For how long can I be held under arrest?

You must be released as soon as the grounds for your arrest no longer apply. If you have not been released within 24 hours, you must be brought before a court (preliminary statutory hearing) so that a judge can decide whether you should be released, whether your arrest should be extended (which is possible for up to 3 x 24 hours), or whether you should be held in custody ([Preliminary statutory hearing and custody \(3\)](#)).

When may an arrest be extended beyond 24 hours?

If the judge who hears the case at the preliminary statutory hearing finds that the evidence produced is inadequate for deciding whether you should be held in custody, your arrest may be extended for 3 x 24 hours from the time when the first hearing ended.

Preliminary statutory hearing and custody (3)

Why am I being held in custody?

You are held in custody because the police believe that it is necessary to detain you for a while or as long as the investigation is ongoing. You may also be held in custody to ensure that you will be available for extradition to another Member State under a [European Arrest Warrant](#).

Who decides whether I must be remanded in custody?

A judge decides whether the conditions for holding you in custody are met. Before the judge decides whether you should be held in custody as requested by the police, a hearing is held (preliminary statutory hearing). During that hearing, the prosecutor will present the police's understanding of the case, and you will also have an opportunity to present your point of view. The judge will decide whether to remand you in custody, but not whether you are guilty as charged.

Can I be remanded in custody in all types of cases?

You may be remanded in custody on the following conditions:

- ▷ The police must be able to explain why they suspect that you have committed an offence for which you may be sentenced to imprisonment for 18 months or more.
- ▷ The potential sentence must be more than 30 days of imprisonment.

- ▷ The police must be able to satisfy the judge that it is important that you are not released as long as the police investigation is ongoing, for one of the following reasons:
- ▷ The police believe you will evade punishment.
- ▷ There is reason to believe that you will continue to commit the same type of crime.
- ▷ There is reason to believe that you will impede the investigation if released.
- ▷ The crime is so serious that it would be offensive to others if you were allowed to go free while awaiting trial.

In rare cases you may avoid custody even though the conditions for holding you in custody are met, that is if imprisonment would be extremely burdensome for your personal circumstances. It is important that you inform your lawyer of such circumstances.

Where will the preliminary statutory hearing be held?

The preliminary statutory hearing will be held at the local court. You will normally be held in a waiting cell until you enter the courtroom.

Must I testify during the preliminary statutory hearing?

You do not have to make a statement or tell the truth. It depends on the nature of your case and the gravity of the charges whether it would be favourable for you to make a statement before the court. You should consult your lawyer to determine whether it would be best for you to testify or not.

Will I be able to speak to a lawyer?

The court will appoint a lawyer to represent you in court. If you do not ask for a particular lawyer, the court will appoint the lawyer on duty that particular day. For more information, see [Factsheet 1](#).

You have the right to discuss the case with your lawyer before the hearing. If you and the lawyer do not speak the same language, you are entitled to the help of an interpreter. Your lawyer will protect your interests during the hearing and may also ask you questions.

Can I check that the court has understood my testimony correctly?

The judge will enter the essential elements of your testimony in the court records. Your statement will be read out loud to ensure that it has been understood correctly.

What happens if I say something which is bad for my case?

Your testimony in court may be used as evidence in the case.

For how long can I be remanded in custody?

The judge will decide during the hearing whether you should be released or remanded in custody. In some cases, the judge will rule that your period of detention must be extended by 3 x 24 hours (see [Arrest \(2\)](#)).

If you are imprisoned, the judge will fix a maximum time limit of four weeks. This means that you must either be released before the expiry of that period, or your case must be brought before a judge again to ensure that the conditions for continued imprisonment are met. There is no maximum limit for the time you may be kept in custody. This will depend on the nature of the case.

You must be released as soon as the reason for your arrest no longer applies.

What is solitary confinement?

Sometimes the police will request that you be kept in solitary confinement so that you have no contact with other prisoners. You may only write to or telephone others under police supervision. It is the judge who decides whether you should be kept in solitary confinement.

Can I appeal against the ruling on custody and solitary confinement?

You can appeal against a ruling on custody or solitary confinement to the high court. The usual way to do this is to say that you want to appeal at the hearing where your case is heard.

Can I avoid custody if I surrender my passport or post bail?

The criminal code makes it possible for you to avoid being detained if you surrender your passport or post bail. However, this rarely happens in practice.

Intrusive measures (4)

During their investigation, the police may obtain information by using various intrusive measures, some of which are described below.

Are the police allowed to take my fingerprints and a photo of me?

The police may take your fingerprints and a photo of you on the following conditions:

- ▷ You are suspected of having committed an offence and the measure is necessary for the police investigation.
- ▷ The police have good reason to suspect that you have committed an offence for which you may be sentenced to imprisonment for 18 months or more.

Are the police allowed to take DNA or blood samples from me?

The police may take a DNA sample or blood sample from you on the following conditions:

- ▷ There are reasonable grounds to suspect that you have committed an offence for which you may be sentenced to imprisonment for 18 months or more, and the measure is considered to be very important to the investigation.
- ▷ A blood sample may be taken if alcohol or drug intake is an element of the crime of which you are suspected.

Are the police allowed to search me and my clothes?

The police may search your outer clothing on the same conditions as those applying to the taking of photographs.

Are the police allowed to check my mobile phone and search my car?

The police may check your mobile phone to find your telephone number and the IMEI number of your telephone and may also search your car on the following conditions:

- ▷ The police have good reason to suspect that you have committed a prosecutable offence.
- ▷ The search is assumed to be very important to the investigation.

Are the police allowed to search my home?

The police may search your home on the following conditions:

- ▷ The police have good reason to suspect that you have committed an offence that can be prosecuted.
- ▷ The search is considered to be very important to the investigation.
- ▷ The offence may lead to imprisonment.
- ▷ The police can substantiate that they are likely to find evidence relating to the crime or objects that the police should seize for other reasons.

Who decides that an intrusive measure is to be used?

The court decides whether your home may be searched. If there is reason to fear that evidence may disappear if the search is not conducted immediately, the police may conduct the search without having obtained a search warrant. The search must be brought before the court within 24 hours after it has been conducted. If you give your written consent to a search of your home, the police can make the decision to search your home.

The police decide whether to take your fingerprints, DNA and blood samples and a photo of you. The police also have the right to check your mobile phone, search your car, etc.

Can I complain?

If you want to complain about the investigation carried out by the police you can file such a complaint with the court.

Court decisions concerning searches and the planning of the investigation may be appealed against to the high court within two weeks of the court's decision.

Can I demand that the police destroy the fingerprints, photographs, DNA traces and blood sample results?

If the prosecution drops the case, or if you are acquitted, the police must destroy their photo of you. The police may keep your fingerprints and DNA samples but must destroy them after a certain period of time.

Can I claim compensation?

If you have been detained, imprisoned or exposed to an intrusive measure, and it subsequently turns out that the detention, imprisonment or intrusive measure was unjustified, you will generally be entitled to compensation. The Director of Public Prosecutions issues an annual notice about the rates to be used when determining the amount of such compensation.

Decision on whether or not to bring charges against you (5)

Once the police have concluded their investigation, your case will be sent to the prosecution service, who will decide how to proceed.

Can I plead guilty to all or some of the charges before the trial?

If you have admitted during the police investigation that you are guilty of the most serious charges against you, the prosecution will usually try to have the case treated as a guilty plea.

What is an indictment?

The indictment forms the basis of the hearing of the case in court. The indictment must specify the statutory provisions that you are accused of having violated and must contain a description of how you have committed the offence(s). The description must be so precise that you can to prepare your defence on the basis of it.

Can I be charged with offences other than those the police have charged me with?

The prosecution service prepares the indictment. If the prosecution service has a view on the case that differs from that of the police, the indictment may contain new or different counts.

Can new counts be added to the indictment?

The prosecution must try to collect all pending charges against you so that a collective verdict can be delivered. The indictment may therefore contain new counts if you have been charged with an offence on several occasions.

Special rules apply if you have been extradited to Denmark under a [European Arrest Warrant](#) or under an extradition agreement. If you are indicted on new counts, you should consult your lawyer about them.

Can the indictment be changed?

An indictment can be changed or extended if a new indictment is prepared and served, which can be done until the date on which the court proceedings begin.

If the prosecutor in the case believes that the sentence for a count should be stricter than stated in the indictment, such a change is only possible if the Public Prosecution Service agrees to change the indictment. If it is changed, you must be notified within two months.

Once the court proceedings have started, only very limited changes may be made to the indictment. The court decides whether a change will be allowed.

Can I be charged with an offence that I have already been charged with in another Member State?

It cannot be ruled out that you may be charged with an offence which you have already been charged with in another country. However, you cannot be found guilty of a charge if you have already been sentenced for or acquitted of it in another country.

Will I receive information about the witnesses against me?

The prosecutor must file the indictment with the court together with a list of evidence stating the names of witnesses. Your lawyer will receive a copy of this list. You usually have a right to know the identity of the witnesses.

Preparation of defence (6)

On what basis can my lawyer and I prepare my defence?

Your lawyer will normally receive copies of all reports prepared by the police during their investigation. You have a general right to see the material. Your lawyer may only give you a copy of the material if permitted to do so by the police.

Am I entitled to see all the material produced by the police?

The police can order your lawyer not to give you certain information about the case material if this is deemed necessary to protect the interests of foreign powers or to provide evidence. Such an order may only be issued in serious cases, and only until you have testified in court.

Who decides whether I can see all the material?

The police will submit the material and decide whether a prohibitory injunction should be issued for part of or all of the case. The police's decision can be appealed against to the court, which will then decide the matter.

Can I participate in all hearings of the case?

Generally, you have the right to be present at all court hearings where the court decides whether you should be remanded in custody, or at which accomplices or witnesses will be examined before the trial.

If requested to do so by the police, the court can decide not to allow you to be present at the hearings. In that case, you have the right to be told what happened at the hearing. The court may rule that you are not to receive such information. You have a right to be told what happened at a hearing you could not attend. At the latest, you must be told when you have testified before the court.

Can my lawyer participate in all hearings of the case?

Your lawyer is entitled to participate in all hearings of the case. This also applies to hearings where the court is to decide whether to allow bugging or telephone tapping, searches or other intrusive measures that require prior court approval.

Can my lawyer participate in the police investigation?

Your lawyer must be informed of the investigation and is entitled to participate in that part of the investigation that may serve as evidence in the case against you. Examples are identification parades, reconstructions, etc.

Can my lawyer conduct his/her own investigation?

Your lawyer will normally ask the police to make further investigations if you believe they have failed to obtain information that could help your case. If the police refuse to make such further investigations, the matter may be brought before the court, which may order the police to conduct the relevant investigations.

Your lawyer may also choose to make his/her own investigation. However, that rarely happens in practice. If your lawyer conducts his/her own investigation of the case, he or she may not obstruct the police investigation, and your lawyer's own investigation must comply with the codes of ethical conduct that apply to lawyers.

Can my lawyer summon witnesses to testify in court?

Your lawyer can ask for certain witnesses to be summoned to testify in court. If the prosecution objects to those witnesses being heard, the court will decide whether the hearing of the witnesses in question is relevant.

Related links

- ▷ [Danish Administration of Justice Act](#)
- ▷ [Danish Act on the establishment of a central DNA register](#)
- ▷ [Director of Public Prosecutions](#)
- ▷ [Danish Extradition Act](#)

Where will the trial be held?

The trial will be held in the local city court and will be open to the public. If you have admitted that you have committed the offence or offences with which you are charged, the prosecution will ask for proceedings on an admission of guilt. In that case, the court will only consist of one professional judge. The same applies if the only penalty claimed is a fine.

If you have not admitted your guilt, your case will also be heard by lay judges, and the court will then consist of one professional judge and two lay judges.

If the prosecutor demands imprisonment for four years or more, the case will be heard by a jury. The court will then consist of three professional judges and six jurors. Exceptions are cases concerning narcotics-related crime and economic crime, which are heard by professional and lay judges regardless of the sentence demanded.

Can the charges be changed during the trial?

If the case is to be heard as a guilty plea case, it can be agreed that the charges will be adjusted to fit the crime that you can plead guilty to.

As soon as the trial against you has begun, only minor elements of the charges may be changed. The charges may not be extended without your consent.

What are my rights during the trial?

You must be present during the entire trial. The court may allow you to leave a hearing when you have made your own testimony.

If you have been notified of a hearing, but fail to attend court without a lawful excuse, the court may decide that the witnesses are to be examined in your absence. The court may give its decision in your absence if the prosecution has asked for imprisonment for up to six months and you have given your consent that the trial may be concluded. If you receive an unconditional sentence of up to three months of imprisonment, the case may be concluded even without your consent.

Since 1 November 2009 it has been possible to attend legal proceedings by means of a video link if the maximum sentence asked for is a fine or imprisonment for up to one year. However, not all courts have installed the equipment needed to give you this option.

If you do not speak and understand the language of the court, you have the right to the help of an interpreter during the entire trial. The interpreter will also assist you if you need to speak with your lawyer during a hearing.

If you do not already have a lawyer, the court will appoint one for you if you plead not guilty to the charges made against you, and if the sentence asked for is more than a fine. If you plead guilty in a case in which the prosecution asks for a prison sentence, the court will appoint a lawyer for you if you ask for one. If you disagree with your lawyer or for some other reason wish to have a new lawyer, your wish will usually be granted.

You do not have to answer any questions during the trial or to tell the truth. You cannot be punished for giving untruthful evidence during the trial. Your lawyer can advise you on whether your interests are best served if you make a statement in your case.

What are my rights in relation to the evidence against me?

The use of written evidence during trial is governed in detail by law. Other than that, there are almost no rules, and you are free to produce any kind of evidence. You and your lawyer can challenge the admissibility of witnesses or evidence, in particular if they are irrelevant to your case or if evidence has been unlawfully obtained. The court decides whether or not to admit such witnesses or evidence challenged by you. In most cases, unlawfully obtained evidence will be declared inadmissible in court. The court will consider the weight of the evidence in question after having heard the other evidence.

You can ask for certain witnesses to be called to testify at a hearing or for a certain piece of evidence to be produced in support of your case. This could for example be a passenger list which shows that you were not at the scene of the crime when it was committed. If the prosecution disagrees with the relevance of certain evidence, the court will decide on the matter.

The party who called a witness will examine the witness first. Afterwards, the other party will have an opportunity to cross-examine the witness. When deciding on its verdict, the court will assess the certainty and reliability of the witness statements given during the trial.

Will my criminal record be taken into account?

Information about previous convictions will be taken into consideration if it follows from the description of the offence that it is a repeat offence. In rare cases, information about the mode of operation used in a previous case can be invoked to substantiate guilt or innocence in the pending case. It will normally affect the length of your sentence if you have previously been convicted of a similar offence, or if you committed the offence during the probation period following a suspended sentence or during release on parole.

Normally, no inquiries will be made about any previous convictions you may have in another Member State.

What happens at the end of the trial?

The case ends with the court's ruling. The outcome can be one of the following:

- ▷ Acquittal
- ▷ Fine
- ▷ Suspended sentence, which may also be an order for treatment or an order for community service
- ▷ Unconditional prison sentence

In case of a suspended sentence, the court will normally fix a prison sentence that you will not be required to serve if you do not commit another offence during the probation period, which is typically one or two years. As conditions for probation, the court may require that you remain under the supervision of a probation officer, are treated for alcohol abuse or other types of abuse, receive psychiatric treatment and/or perform a certain number of hours of unpaid community service determined by the court.

There are special sanctions for juvenile offenders (offenders under the age of 18).

What is the role of the victim during the trial?

The victim is considered a witness like all other witnesses. However, in certain cases the victim has the right to a lawyer who is separately appointed by the court and/or to be awarded damages during the trial, provided that the claim for damages is simple and well documented and that the court's award of damages does not cause any material inconvenience.

Related links

- ▷ [Danish Administration of Justice Act](#)

4 - My rights after the court has made its decision

Can I appeal?

The court makes its decision at a hearing. You can appeal against the decision, verdict or sentence to the high court. You can either ask for acquittal or reduction of your sentence. If you believe that serious mistakes were made during the trial of your case before the district court, you can ask for the case to be sent back to the district court for a retrial with new judges.

You can appeal orally against the conviction, verdict or sentence at the hearing at which the decision is pronounced. You can also appeal in writing to the district court or the prosecution service. Your appeal must be filed within two weeks. If you have a lawyer, he or she will typically take care of the practicalities in connection with your appeal. If your sentence is a fine of DKK 3,000 or less, you need permission from the Danish Board of Appeal Permission to appeal the decision. Your application to the Board of Appeal Permission must be submitted within two weeks of the decision.

What happens if I appeal?

If you appeal against the court's decision, the case will be heard by the high court. This hearing, too, is open to the public. There is no time limit as to when the case must be heard by the high court.

If you have been remanded in custody, the high court must hear your case before any other cases. The high court must also decide whether you should remain in custody until and during the appeal proceedings.

If you appeal for acquittal, your case will be retried by the high court. In that case, you are entitled to produce new evidence. You should discuss with your lawyer as quickly as possible what new evidence should be introduced in the appeal case. As soon as the prosecution has disclosed what evidence it will rely on in the high court proceedings, your lawyer will normally have 14 days to disclose your evidence. You may be able to obtain an exemption from the 14-day time limit.

If you only appeal for a reduction of your sentence, the high court will only consider the sentence. In such cases the parties will not produce any evidence to the high court, but your lawyer may ask the court to obtain additional information about your personal circumstances which is relevant to the fixing of the sentence or the question of extradition.

What happens at the appeal hearing?

If you have appealed for acquittal, the case will be retried by the high court. In practice, the high court will often begin by reading out the statements made by you and the witnesses in the district court proceedings. However, if you and your lawyer disagree with this procedure, the statements must be given anew.

If you have appealed for a reduction of your sentence, the high court will take the evidence presented in the district court into account and will decide on the sentence on that basis.

The high court will announce its decision at the hearing. The high court can decide to uphold the district court judgment, to increase or reduce the sentence, or to acquit you. If you are acquitted or if the sentence is reduced, the costs of the appeal will be paid for out of public funds. The same applies if the prosecution appealed against the judgment and the high court only affirms it. In all other circumstances you are likely to be ordered to pay the costs of the appeal proceedings.

What happens if the appeal is successful/unsuccessful?

The high court judgment will supersede the district court judgment and will generally be final and conclusive. The case may extraordinarily be brought before the Supreme Court with permission from the Board of Appeal Permission. Such permission is normally granted only if the case is a matter of principle and therefore a test case, or for other special reasons. The Board only grants permission for a few criminal cases to be brought before the Supreme Court. Your lawyer can advise you on your chances of obtaining such permission.

If you are acquitted and if intrusive measures such as arrest, detention or search were used in the investigation, you can claim damages. Your claim must be made in writing to the regional public prosecutor no later than two months after the court's ruling. Your lawyer will normally take care of the practicalities in connection with raising the claim. Don't forget to let your lawyer know where you can be contacted in your own country.

I am from another Member State. Can I be sent back there after the trial?

You can normally be sent to another Member State to serve your sentence. Usually, this will only happen if you ask to be sent back to your own country to serve your sentence. You must send your application for serving your sentence in your own country to the Danish Ministry of Justice.

If I am convicted, can I be tried again for the same crime?

In Denmark, you cannot be sentenced twice for the same crime. The same principle applies in other European countries. Since the penalty provisions can be different from country to country, you have to ask about this in the country that might pursue the crime as well.

Information about the charges/conviction

As soon as a case has been decided, the decision will be reported to the Central Crime Register. Decisions concerning violations of the Danish Criminal Code will be entered in the decision part of the register. Decisions concerning violations of other legislation will be registered if you are given a prison sentence or a disqualification sentence (sentence depriving you of a right). The decision will be registered with specification of the name of the court that issued the judgment, the date of the judgment, the statutory provisions that were violated, and the sentence.

There are restrictions as to which decisions will be included in the criminal record that can be issued for your personal use. The data are stored electronically, and deletion of the data depends on the seriousness of the sanction. You can make a complaint about registration or deletion errors, but not about the actual registration of a decision. Complaints about registration must be submitted to the Office of the National Commissioner of the Danish Police, which is the data authority in relation to criminal records.

Related links

- ▷ [The Danish Administration of Justice Act](#)
- ▷ [Executive order on the processing of personal data in the Central Crime Register](#)

The national language version of this page is maintained by the respective Member State. The translations have been done by the European Commission service. Possible changes introduced in the original by the competent national authority may not be yet reflected in the translations. The European Commission accepts no responsibility or liability whatsoever with regard to any information or data contained or referred to in this document. Please refer to the legal notice to see copyright rules for the Member State responsible for this page. Last update: 13/08/2019

5 - Minor offences

How are minor road traffic offences dealt with?

If you are stopped by the traffic police, who are concerned with enforcement of road traffic laws, you can either admit or deny your guilt. The police must charge you with the offence they believe you committed. You have the rights of a defendant and do not have to make a statement to the police.

The penalty for a road traffic offence is normally a fine. Road traffic offences are dealt with in the same way as other offences for which the penalty claimed is a fine. The police will send you a bill for the fine. If you pay the bill, it means that you admit the charges. If you do not pay the bill, the case will be sent to court. You will be summoned to appear at a hearing where evidence concerning the offence can be produced.

The Director of Public Prosecutions has issued a [penalty catalogue for traffic offences](#) where you can check that your fine matches the fines usually given for the type of traffic offence you have committed.

The [Road Traffic Act](#) allows the police to impound your vehicle if you are resident outside Denmark and your car is registered in a country other than Denmark. The vehicle may be impounded until the fine is paid or until security is provided for payment of the fine. If you don't agree that you committed a road traffic offence, you will therefore in certain cases have to provide security for payment of the fine and ask for the case to be heard in court. The police frequently use the right to impound vehicles.

There are special rules for vehicles and drivers from other Scandinavian countries.

How are parking offences dealt with?

Parking restrictions are normally enforced by traffic wardens working for a local authority or a private enterprise, and not by the police. If you park illegally, you will receive a parking fine. The parking fine will be put on your car.

If you meet the traffic warden before he or she records the parking offence, you can raise your objection directly to the traffic warden. The traffic warden may decide not to record the offence or make a note about your objection. If you receive a parking fine, the fine must be accompanied by guidelines on how you can complain about the fine. There is no central complaints body.

Parking fines are collected in the same way as other civil claims. This means that the claim will be sent to a collection agency in your country of residence if you do not pay the fine.

Will this type of offence appear from my criminal record?

Your criminal record will normally not include fines. However, fines for criminal offences will be included in your criminal record. Parking fines are not regarded to be a criminal sanction and are therefore not included in your criminal record.

The national language version of this page is maintained by the respective Member State. The translations have been done by the European Commission service. Possible changes introduced in the original by the competent national authority may not be yet reflected in the translations. The European Commission accepts no responsibility or liability whatsoever with regard to any information or data contained or referred to in this document. Please refer to the legal notice to see copyright rules for the Member State responsible for this page. Last update: 13/08/2019